

AK :: BPK :: EMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

A bányászat, kohászat, erdészet, faipar és földmérés
közös gyökerei a Cánti Bányamúzeumban

VIVAT ACADEMIA

A NYUGAT- MAGYARORSZÁGI EGYETEM LAPJA

2007 : 2 : MÁRCIUS - ÁPRILIS

ez az ami

Tér- és fényinstallációk, performanszok, tértipográfiai művek, animációs és kísérleti filmek, objektumok, posztterek.

Bemutató a hallgatók kreatív gyakorlati programjaiból, a Pro Kultúra Sopron Kht. együttműködésével.

Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központ, 2007.03.24-25.

TARTALOM

2	Interjú Prof.Dr. Hargitai Lászlóval	19	Volt apáczaisok találkozója, 2007.
4	Famulus terv	19	Kuktató - Töltött káposzta Takáts Péter módra
6	Lükő István: Az NYME és a BDF integrációja szervezetszociológiai aspektusból	20	50 éve halt meg a Magyaróvári Gazdasági Akadémia-első dékánja, GROFFITS GÁBOR /1880 - 1957/
8	Egy volt óvári gazdasz, aki Sopronban tanulta a festészetet Székesfehérváron	21	Diáknapok Mosonmagyaróváron
10	Földügyi és térinformatikai tudásközpont	22	Az öt éves Vivat Academia köszönti az ötven éves »Gazdálkodás«-t
11	GIS OPEN 2007	23	Madárlátta - könyvajánló -
11	Az első Benedek Elek Úszóverseny	23	Lelki vitamin Kapuváron
12	Működik a GEO Karrieriroda	24	A mesterlovász könyve - könyvajánló
13	Diákcentrum a Közgazdaságtudományi Karon	24	ZH - sziporkák Agrárgazdaságtanból Tenk Antal gyűjtése
14	Nagy sikerű Népmesemondó verseny a BPK-n	25	Dr. Dömsödi János: Földhasználat - könyvajánló
14	Svájcba látogatott a NYME-BPK delegációja	26	Hamvas Béla: Fiziognómia
15	Mosonmagyaróvárőről jelentik... Megemlékezés 2007. Március 15-én	27	Borbély József: Nagy ma a piaca az olcsó csodáknak
15	Köszönjük, GAZDÁLKODÁS!	28	Lükő István: Az új csodafegyver: LLP
16	Román delegáció látogatása az Óvári Akadémián	29	Bácsatyai László: Hogyan nem lettem katona?
17	INTERREG IIIC RENE-konferencia Mosonmagyaróváron	30	Borbély József: Üdvözlét Bánfalváról
18	Tánciskolát indítanak a latin-tánc országos bajnokai	31	Iskolák a határon...
		32	In Memoriam Prof. Dr. Habil. Báder Ernő

Vivat Academia

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

V. évfolyam, 2. szám
2007. március - április

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, cscsilla@ktk.nyme.hu (KTK)
Sütő Csaba András, scsa@atif.hu (AK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Lükő István iluko@fmk.nyme.hu (FMK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Raffai Balázs raphi@freemail.hu (FMK)

Szemerey Tamás tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)

Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
fotók: Petyus András

A címlapfotó: Bőd Viktória (GEO)
A B1 oldal: Szűcsy Róbert
A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történik
Levélátvitel: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zoltán ügyvezető
Nyomtatás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

„SEMMI SINCS AZ ÉRTELEMBEN, AMI KORÁBBAN NEM VOLT AZ ÉRZÉKEKBEN”

A Faipari Mérnöki Kar nagy generációjának egyik jeles professzora, Hargitai László magas állami kitüntetésben részesült nagy nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából. A Magyar Köztársasági Érdemkereszt Arany fokozatával elismert életmű kiváló példa a pánszófikus iskola megteremtőjének fenti tézisére.

-Igazolja-e professzor úr Comenius állítását?

-Mindenkor vallottam, sőt életem története is igazolja ezt a már-már természetesnek tűnő, azonban sajnos sokak által mellékesnek tartott igazságot. Egy cég, az akkori Budapesti Fűrészek, majd később Fűrész és Hordóipari Vállalat szolnoki, pusztavámi és vinyei fűrészüzemében dolgoztam 17 évet, mielőtt Sopronba, az egyetemre kerültem. A faipari mérnöki oklevélem megszerzése után a szolnoki fűrészüzemben voltam főművezető, ahonnan először Pusztavámra, majd Vinyére, onnan pedig újra Szolnokra kerültem fűrészüzem vezetőnek, egészen 1976. augusztus 16-ig, amikor elkezdődött a soproni pályafutásom. Pályázattal kerültem adjunktusnak a Fatechnológia tan székre Tanka Sándor nyugdíjazása után. Feladatom volt a fűrészipari technológia tantárgy gyakorlati oktatása. Akkor még hiányzott az oktatói beosztásomhoz a doktori cím, a tudományos fokozat, de biztonságot adott a több éves szakmai gyakorlat, hogy nem csupán a tankönyvekből voltak az ismereteim, hanem gyakoroltam, át is éltem azokat. Teljesen új gyakorlati feladatokat dolgoztam ki, sok lehetőséget adva a hallgatók kreativitásának. Később az elméleti ismereteket is a gyakorlati életben fontos, hasznosítható dolgokra összpontosítottam, mint pl. a termékkihozatalok, a fűrészüzemi feldolgozás során előforduló veszteségek csökkentése, vagy a fűrészelt felületek finomságának elmélete, mert tudtam, hogy a fűrészipar teljesítőképességének ezek fontos kérdései.

-Ön a precizitás mintaképe, az adott szó, a határidők, a vállalt feladatok mindenkor teljesítője. Genetikai örökség, szülői elvárás, vagy önnevelés eredménye mindez?

-Ha kívülállónak úgy tűnik, hogy a munkámban precíz vagyok, bizonyára igaz. Valószínű alapvetően genetikai örökség, ugyanis apai nagyapám tanácsos volt Sepsiszentgyörgyön a földhivatalban, anyai nagyapám Kemencén erdész, édesapám hajóállomás főnök. Mindhárom szakma pontos, precíz munkát igényelt. Édesanyámtól kitartást és szerénységet örököltem. Mégis, szerintem önmagában mindez még nem jelenti azt, hogy az ember úgy is éli le az életét, mint elei. Már az általános iskolai tanítóim, az írás-olvasás, s a biblia tanai mellett arra tanítottak, hogy ha megoldottam egy feladatot, csak akkor adjam ki a kezemből, ha meg vagyok győződve annak tökéletességéről.

Nem is tudom milyen érzés fél munkát végezni. Ha rajtam kívülálló okok miatt mégsem sikerült megoldanom valamit, nagyon rossz éjszakáim voltak, amíg a dolog végére nem jöttem. Egyébként ezt a tulajdonságot ismerhették meg azok, akik valahogy befolyásolták az életemet és bíztak rám különböző munkahelyi és társadalmi feladatokat.

-Oktatóként a faipari mérnök-képzésben meghatározó szerepe volt mind az oktatás, mind a kutatás területén, dékánhelyettesként, majd dékánként pedig fontos fejlesztések fűződnek a professzor úr nevéhez. Mindemellett nagyon népszerű volt, sőt még ma is az a hallgatók körében, akiket

A kitüntetést Hiller István oktatási és kulturális miniszter adta át (fotó: hg)

olykor atyai tanácsokkal is segít. Nem volt kevés a nap 24 órája?

-Egyetemi oktatóként az 1976. évi oktatói megbízásomtól kezdődően, mindenkor tevékenyen részt vállaltam a tanszék, a kar és az egész egyetem oktatásfejlesztésében. 1978-1984. között, kidolgoztam a faipari, valamint a papíripari üzem-mérnökök okleveles mérnöki kiegészítő képzésének tantervét, tantervi irányelveit, a papíripari és csomagolótechnológus mérnök-képzés tantervét és tantervi irányelveit, és részt vettem az engedélyezési eljárásokban.

1998-ban kidolgoztam a faipari termelés-szervező felsőfokú szakember képzés programját az engedélyezéshez. Az egyetemi oktatás mellett több éven keresztül szerveztem és vezettem a fűrészüzem vezetők és helyetteseik részére mérnök és vezető továbbképző tanfolyamokat.

Mint a kar dékánhelyettesének, majd dékánjának az oktatás felügyelete, fejlesztése hivatali kötelezettségem is volt. E megbízásaim alatt hat alkalommal került sor a faipari mérnök és az üzem-mérnök -faipari mérnök- képzés fejlesztésére, korszerűsítésére, összhangban a mindenkorai felsőoktatás fejlesztési országos elképzelésekkel. Az ezekhez szükséges tanterv módosítások összeállításában, a különböző fórumokon azok megtárgyalásában és végleges kialakításában tevékenyen részt vettem.

Aktív éveim alatt mindig éreztem a hallgatók tiszteletét, szeretetét, amit 46 díszkorsójukkal is értésemre adtak. Közöttük éltem, elkísértem őket tanulmányútjaikon, mely idő különösen alkalmas az emberré válás formálásában. Az oktatási anyag mellett tényleg szükség volt néha atyai tanácsokra is.

Bizony sokszor a nap 24 órája kevésnek bizonyult. Ismerőseim örültek tartottak, amiért aktív éveim alatt sem a koráb-

bi munkahelyeimen, sem az egyetemen nem tudtam kivenni az éves szabadságomat.

Volt hallgatóimmal öröm találkozni és követni sorsuk alakulását. A LIGNO NOVUM kiállítás és vásáron eddig minden alkalommal kint voltam, de még nem sikerült egyszer sem mindent végignéznem, mert szinte minden standon volt egykori tanítványom, vagy régi kollega, akikkel szót illet váltanom és az idő így kevésnek bizonyult. Megjegyzem ez nekem többet ér, mint bármilyen új csodagép.

-A dékáni fotójáról szerintem egy távolba néző, bizalmat és határozottságot sugalló arc tekint ránk, egy barátságos ember, aki látja a célt, sőt biztosan el is éri azt. Igazam van?

-Igaz van. Az én céljaim mindenkor a munkám során kapott feladatokra irányultak és nem az egyéni karrieremre. Persze ha a munkámhoz tudományos fokozatot kellett szereznem, akkor azért arra is koncentráltam. Példaként említem meg a papíripari mérnök képzés indítását. Karunk vállalta a képzés megszervezését az üzemmérnökök részére kiegészítő szakon. Ehhez azonban az akkori kötöttségek miatt a tantervnek kompatibilisnek kellett lenni a Szovjetunióban folytatott képzéssel. Ehhez szükségünk volt az ottani tantervekre. Erdélyi József egyetemi tanárral, jó barátommal, háromszor mentünk ki a Szovjetunióba, hogy az ottani képzés tantervét megszerezzük, mire sikerült. A papíripari képzés hazai megszervezéséért a Papíripari Kiváló Dolgozója kitüntetést kaptam a hazai papíripartól.

-A kar felsőfokú szakképzése az Ön "gyermeké", egyik szívügye, mint hallhattuk. Milyen szándék vezérelte ezt a tevékenységét?

-A faipari termelés-szervező felsőfokú szakképzés –aminek indításáról már szóltam– egy olyan oktatási forma, amely az érettségizőknek, illetve közülük azoknak, akik a szakirányban tovább akarnak tanulni, ad lehetőséget szakképesítés szerzésére, különböző kedvezményekkel. Akik a szakképesítéssel a termelésben akarnak elhelyezkedni, szakmai, marketing, menedzser és menedzsment ismereteikkel, bizonyos szakmai idegen nyelvismerettel saját vállalkozásban, vagy idegen cégnél piac-képes tevékenységet tudnak végezni. A továbbtanulni szándékozók pedig beiskolázási bázist jelentenek egyetemünknek. Az tény, hogy a szakma – ez nem csak a faiparra igaz –, még kevésbé ismeri az ilyen típusú szakembert, de több szakmai vizsgán vettem részt, ahol a vizsgabizottságban ülő faiparos kamarai tag munkahelyet javasolt a frissen végzett szakembernek.

-Sokan panaszkodnak azért, hogy az elvégzett munkájukat természetesnek veszik, nem jár érte köszönet. Akik Hargitai Lászlóval akár egyszer is munkakapcsolatban voltak, ennek épp az ellenkezőjéről szólnak. Mit tanácsol a leendő vezetőknek?

-Ne könnyű tanácsot adni. Egy adott munkakörben végzett tevékenységért valamilyen összegű munkabért kapunk. Sajnos ma még ezt nem differenciálja kellőképpen az elvégzett munka minősége, amit persze a mit az oktatásban nem is könnyű igazt módon mérni. A vezető feladata azonban arra felfigyelni, hogy a munkavállaló csupán betartva a jogszabályokban rögzített normákat teljesíti feladatait, vagy azt valamilyen formában rendre túlszárnyalja. E másodikat nem könnyű észrevenni, mert legtöbbször csendben, szerényen teszi a dolgát. Őt kell észrevenni és kellően jutalmazni, s nem azt, aki hangjával „látatja” magát.

Nem panaszkodom, mert engem mindenkor észrevettek felletéseim. Munkámat a korábbi cégeknél többször értékelték kiváló dolgozó, és a faipar kiváló dolgozója kitüntetéssel.

A már említett kitüntetés mellett az egyetem felterjesztésére 2003. március 15-én PRO SILVA HUNGARIAE (Magyar Erdőkért), elismerésben is részesültem.

-Az egyetem nehéz gazdasági helyzetéből következő "karcsúsításnak" Ön az egyik áldozata, akit a nyugdíjazás a munka kellős közepén ért. Ennek ellenére egy pillanatilag nem láttuk sértődöttnek, elkeseredettnek, s ugyanolyan lelkesedéssel végzi feladatait ma is, mint korábban. Mi a titka a lelkierejének?

-Azt azért nem mondom, hogy jól esett az egyetem rektorának 2004. december 14-én kelt levele, melyben értesített arról, hogy 2005. augusztus 31-i hatállyal közalkalmazotti jogviszonyomat megszünteti, de 47 évig dolgoztam, lételemem a munka, nem könnyű leállni. Valóban most is segítek, ha felkérnek olyasmire, aminek ismeretei még nálam negtálalhatók. Közöttük oktatásszervezési és fűrészipari szakmai témák fordulnak elő.

-Halkszavú professzor Hargitai László, mindég a háttérben marad, kerüli a központi helyzeteket. Hogy élte meg, a rangos kitüntetés átvételét?

-Szerencsére néhány nappal korábban már értesítettek az eseményről, visszajelzést kérve, hogy azon személyesen részt tudok-e venni, vagy sem. Így volt idő lelkiileg felkészülni. Velem egy időben neves művészeket is kitüntettek, akik a nyilvános szerepléshez hivatásuknál fogva hozzászokhattak, azért rajtuk is láttam ugyanazt a szorongást, meghatottságot, ami engem is áthatott, amikor a nevemet olvasták. Helyemre viszaülve azt próbáltam magamban megfajteni, hogy kinek juthattam eszébe, mert ugye semmiképpen nem Sólyom László köztársasági elnök úrnak, aki a kitüntetési adományozó levelet aláírta, vagy Hiller István miniszter úrnak, aki megbízásból a kitüntetést átadta, hanem az egyetemen valakinek, vagy valakiknek, hiszen egy ilyen kitüntetési felterjesztés több fórumon megy keresztül, mire postázzák. Ezt az alkalmat ragadom meg arra, hogy megköszönjem mindazoknak, akik észrevettek, és értékelve munkámat érdemesnek tartottak rá, hogy szakmai életutam lezárásaként részesülhettem ebben a magas állami kitüntetésben.

-Mi pedig az egyetem oktatói, hallgatói, dolgozói nevében gratulálunk, s azt kívánjuk, hogy még sokáig segítse a Faipari Mérnöki Kart. Talán nem veszi "intimpistáskodásnak", ha elárulom, hogy van egy közös kedves kollégánk, nevezetesen az újságunk főszerkesztője, aki ugyancsak Hargitai névre hallgat... Mit jelent Önnek, hogy három fia közül a középső, a népszerű "Méhék" egyike?

-Mindenek előtt hadd mondjam el, hogy mindhárom fiúra büszke vagyok, mert mindegyikük azzal foglalkozik, amit élvezettel, kedvvel végezhet. Pénzkereső foglalkozásuk mellett mindhárman saját maguk és mások szórakoztatására zenélnek is saját felszereléseikkel. Hárman négyféle stílust szeretnek. Attila a könnyűzenét, Gábor a XIII-XVI. század énekes, hangszeres zenéjét, Péter a dzsesszt, s a negyedik stílus a MÉHEK. Gábor és társa fullánkjukkal, a zenés-énekes humorral szórakoztatják szabad idejükben az érdeklődőket. Egyébként utólag tudtam meg, hogy Gábor az egyetemre került, meglepetésnek szánta. Természetesen örülök annak, hogy Ő az újságunk főszerkesztője, különösen akkor, ha dicsérik a Vivat Academiát.

Tóth Mariann

FAMULUS TERV

A PPP konstrukció keretében épülő beruházás műszaki átadására 2007. július 15-én kerül sor, majd a próbaüzem szakaszát követően augusztus 31-én nyitja meg kapuit a Nyugat-Magyarországi Egyetem - országosan is egyedülálló – tanszállodája, a Hotel Famulus.

Dr. Darabos Ferencel, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Turizmus Intézetének igazgatójával és Orbán Dezsővel a Pannon Famulus Kft. ügyvezetőjével Nagy Mónika beszélgetett.

Dr. Darabos Ferenc PhD, Turizmus Intézet igazgatója

- Tanár és hallgató izgatottan várja a Hotel Famulus átadását, ugyanis országos szinten egyedülálló idegenforgalmi és oktatási komplexum megnyitására készülünk. Az épület fekvése kiváló, egy újonnan alakuló városrész központjában, a kar épületeinek szomszédságában helyezkedik el. Az intézmény a profitorientált célokra túl egyúttal a minőségi oktatás és a kollégiumi funkció színtere, így összetett feladatot lát el. Örömmel szolgál, hogy ennek megfelelően a tavaly indított turizmus és

vendéglátás szakunkra az előrejelzések szerint 2007-ben is többszörös a túljelentkezés.

Hogyan kapcsolódik össze a tanszálló és az intézet munkája?

- A nagyarányú érdeklődés hátterében a Turizmus Intézetről kialakított pozitív kép, valamint a szakhoz tartozó infrastruktúra minőségének egyedisége áll - jól felszerelt tanterem, csúcstechnikával ellátott tankonyha - és természetesen a tanszálló létesítésének híre. A bizalmat tökéletes infrastruktúrával és lelkiismeretes szakmai munkával kell meghálálnunk. A tanszálló teljesen új dimenziókat nyit meg a kar és a Turizmus Intézet számára. Gondolok itt az intézmény programjainak, az idegenforgalmi konferenciáknak, nemzetközi rendezvényeknek a minőségi hátterére. Annak a funkcionális kapcsolatnak a megvalósulására, ami az elméleti alapok és a gyakorlati tevékenység között húzódik. Szakunk fő értéke és versenyelőnye az erősen gyakorlatias képzési jelleg. A szakmai tárgyak oktatása már az első félévben megkezdődik; a szakmai gyakorlatok szerepe igen jelentős, és mindvégig nagyon alapos és fajsúlyos a gyakorlatorientált képzés.

A beruházás lehetőséget nyújt arra, hogy a jövőben a hallgatók tanszállónkban tanulhassák majd meg a szállodai, utazási irodai, vendéglátási ismeretek fogásait. A tanszálló minőségi színtere lesz a front office munka, az emeleti munka (house-keeping), a szállodai értékesítési és marketingmunka elsajátításának. Avatott szemek fogják napról napra figyelni a hallgatók megfelelő kommunikációját, nyelvtudásuk eredményes hasznosítását, a módszerek alkalmazását. Itt mindenki a hallgatókért és természetesen a vendégekért tevékenykedik, jelentős tehát a küldetés.

Az oktatógárdának alapvető érdeke, hogy felkészült szakembereket képezzen, hogy majdani munkahelyükön ne kelljen nekik mindent az alapoktól újra kezdeni. Cél az is, hogy vendégeink elégedetten távozzanak, a intézményünket eredményesen tudjuk felhasználni tudományos, kulturális, művészeti értékeink bemutatására a helyi, a belföldi és a nemzetközi közönség megalégedésére.

- A szálloda nevére pályázatot írtak ki hallgatók és oktatók részére. A szálloda elnevezése kedves tanárunk javaslata alapján lett Hotel Famulus.

- Valóban. Számos javaslat érkezett felhívásunkra, végül Varga Józsefné dr. dékánhelyettes asszony ötletét találtuk legmegfelelőbbnek. A famulus jelentése: valamely tudós tanítványa, munkatársa. Úgy érezzük: Nomen est omen. Legyenek hallgatóink a jövő értékes, képzett, sikeresen helytálló szakemberei, és szívből kívánom, hogy találjanak otthonra a Hotel Famulus tanszálló falai között!

Névjegy

Született: 1971-ben, Tatán

Végzettség:

- 1995 földrajz szakos középiskolai tanár, JPTE TTK
- 1995 biológia szakos általános iskolai tanár JPTE TTK
- 2002 Ph.D földrajztudományok /turizmus témakör JPTE TTK

Munkahelyek:

- 1996-2006 Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal idegenforgalmi referens
- 2006- NYME AK Turizmus Intézet Intézetigazgató

Nyelvek: német, angol, orosz

Hobby: kerékpározás, utazás

Orbán Dezső, a Pannon Famulus Kft. ügyvezetője

- A Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar számára a 2007-es év a megújulás éve. Januárban átadták a felújított IV. számú épületet, augusztusban pedig átadják a Hotel Famulust. Mit kell tudnunk erről a szállodáról?

- Mindjárt az elején tisztázni kell, hogy két egységből áll a szálloda: a kereskedelmi szálláshely részről, illetve a kollégium-

mi részről. A tervek szerint ezek az egységek egymással korlátozottan lesznek átjárhatóak.

- Újabb férőhelyekkel bővül tehát az Apáczai Kar kollégiumi kínálata?

- Igen, a kétszintes kollégium egysége 200 férőhelyes, amely 50 apartmanszobát jelent. Az apartmanok 2x2 ágysak, közös fürdőszobával, főzőrészlettel és tárolóval. A kollégiumi szálláshelyekhez szervesen kapcsolódik a recepció, a társalgó, a büfé, és az oktatóterem. Külön szolgáltatásként szerepel a kollégiumban a fitnessterem, könyvtárszoba, számítógépterem, mosodai szolgáltatás. A kapacitásnak 80-90 %-át biztosítanánk a kollégistáknak, a szabadon álló apartmanszobák feltöltését a levelezős hallgatók kiszolgálásával tervezzük. Az emelt szintű kollégium férőhelyeit nyári időszakban kereskedelmi szálláshelyként ifjúsági csoportoknak, átutazó vendégeknek értékesítenénk.

- A régióra nézve is fejlődést jelent az, hogy Győr férőhely-kapacitása bővül a Famulus Business Hotel beindításával.

- Igen, szeretnénk meghatározó szerepet betölteni a város életében. Az üzleti szegmens igényeit figyelembe véve 59 szobát /egyágyas és kétágyas szobák, valamint lakosztályok/, három konferenciatermet alakítottunk ki összesen 220 fős kapacitással. Éttermünk kuriozitásáról, jellegéről és kínálati struktúrájáról még nem szívesen beszélünk, ez legyen meglepetés a nyitásra. Kiegészítő szolgáltatásként kínáljuk a fitnesstermet, a szaunarészleget, a squashpályát, a bowlingpályát.

- Mi a szerepe a Pannon Famulus Kft.-nek a szálloda életében?

- Az épület tulajdonosa, beruházója a győri székhelyű Rába Domínium Ingatlan Kft. A tanszállodát a PPP konstrukciónak megfelelően az egyetem bérli a beruházótól. Az egyetem a szálloda és kollégium üzemeltetésére alapította a Pannon Famulus Kft.-t.

A ház egyszerre két funkciót tölt be: oktatási intézmény és kereskedelmi szálláshely. Elsődleges feladata, hogy profitorientált egységként üzemeljen, és nyereséget termeljen. Ehhez a tevékenységhez kapcsolódik az oktatási funkció, ennek keretében biztosítunk gyakorlati helyet az egyetem hallgatóinak. A gyakorlat során a hallgatók hat munkaterületen szereznek tapasztalatokat: recepció, értékesítés, utazási iroda, étterem, konyha, housekeeping.

A tanszálloda működését állandó, csökkentett számú személyzettel tervezzük. Ezt a létszámot egészítik majd ki a gyakorlaton részt vevő hallgatók. Véleményem szerint kiemelten hangsúlyos lesz a gyakorlati képzés, mert lehetőség nyílik már az oktatási időszak alatt szakmai gyakorlatot szerezni. A végzett hallgatóknak természetesen a későbbiekben álláslehetőséget is tudunk majd korlátozott számban biztosítani.

Feladataink közül kiemelkedik az egyetem és a tanszálloda közötti együttműködés. A szálloda lehetőséget ad mind az egyetem, mind a karok bemutatkozására, intézeti, művészeti műhelyek, zenekarok állandó kapcsolódási pontjaként. Az októberben megrendezésre kerülő Apáczai Napok Tudományos Konferenciájának színhelye már az új tanszálloda lesz.

Névjegye

Született: 1696-ban, Győrött

Végzettség:

- Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola, Budapest (1991)
- Pénzügyi és Számviteli Főiskola Budapest (1995)
- PR Felsőfokú Managerképző (1997)

•Nemzetközi Idegenforgalmi Szakképzés, Japán (1998)

Munkahelyek:

•1993-2000 E.ON Idegenforgalmi Kft. ügyvezetője

•1993-tól Vista régióvezető és irodavezető

•2007 áprilisától a Pannon Famulus Kft. ügyvezetője

Nyelvek:

német, angol

Hobby:

utazás, mixerkedés, sport

Nagy Mónika

Nyugat-Magyarországi Egyetem
Apáczai Csere János Kar
TANSZÁLLÓ

AZ NYME ÉS A BDF INTEGRÁCIÓJA SZERVEZETSZOCIOLÓGIAI ASPEKTUSBÓL

Avagy javaslatok alulnézetből

Amint az mindnyájunk előtt köztudott, 2008 januárjától egyesül a Nyugat-Magyarországi Egyetem és a Berzsenyi Dániel Főiskola. Már javában folynak az előkészületek, a szervezet kialakítása. Talán nem felesleges ebben az időszakban annak latolgatása, hogy ennek a történelmi jelentőségű és meghatározó integrációnak milyen lesz a »kivitele«, hogyan valósul meg. Anélkül, hogy a fogadatlan prókátor szerepébe tetszelegnék, engedjék meg néhány felvetés előljáróban.

Nem célokom tudományos elemzést adva egy kerek fejlesztési javaslatot kidolgozni, illetve bemutatni, minthogy ez amúgy sem egy ember feladata, hanem kollektív »műfaj«. Ugyanakkor hadd hívjam fel a figyelmet és tegyek konkrét javaslatot szervezetek kialakítására, kiemelve néhány helyzetünkre jellemző sajátosságot. Merem ezt tenni azért, mert első egyetemi diplomámat szervezetszociológiából írtam, s kutatási témáimnál sokszor alkalmazom e tudomány módszereit. Támaszkodhatom a két évtizedes szakképzés szervezetrendszerét, a környezeti szakemberképzés társadalmi hátterét, a pedagógusképzés tartalmi és szervezeti kérdéseit vizsgáló kutatási tapasztalataimra.

Ha külön-külön nézzük a két egyesülő intézményt, akkor a hatásvizsgálatokból nem biztos, hogy markánsan kiolvashatóak azok a jobbára életérzésként, nyilatkozatokban megjelenő ismérvek, melyek szerint a kapcsolatnak már vannak előzményei, jelenleg is együttműködünk bizonyos területeken. A két szervezet alapvető különbsége, hogy az itt művelt tudományterületek eltérőek. Szombathelyen a bölcsészettudomány, a neveléstudomány, a tanárképzés, míg Sopronban a műszaki és agrártudományok, a környezettudományok dominálnak. Ez egyfajta nagyon jó kiegészítést, újabb bővülést, az igazi, széles tudományterületet felölelő tudományegyetem alapjait hordozza. Ami azt is jelzi, hogy a mindenkori vezetésnek erre a területre is fokozott figyelmet kell szentelni. Szeretném felhívni a figyelmet ennek kapcsán arra, hogy bármennyire is a pedagógusképzés, a tanárképzés »leépítéséről« hallhatunk, olvashatunk nap mint nap, azért ez ne jelentse azt, hogy »radikális visszafejlesztést« hajt végre az új egyetem. Az már most is kiderült pl., hogy bizonyos természettudományi közismereti tanár szakosokból hiány van a régióban, (pl. kémia, fizika tanár szak), mert nem indult BSc szakos képzés Szombathelyen. Nem lenne szerencsés, ha a szakmai pedagógusképzést is az iskolabezárások, összevonások hulláma vezérelné, mert a szakképzésben a munkaerő utánpótlásánál szakmai tanárok és szakoktatók nélkül nem lehet megvalósítani a programokat.

Nem szeretnék »leragadni« a pedagógus, a tanári szakterület részletkérdéseinél, ezért inkább az integráció kínálta potenciális lehetőségekkel szeretnék foglalkozni.

Mi jellemzi egy mai magyar, vagy méginkább a külföldi felsőoktatási intézmények szervezeti struktúráját? Mindenek előtt az, hogy igyekszik a munkaerő-piaci, a hallgatói mobilitás és kiszolgálás igényeinek megfelelni. Ezekhez alakítja ki szervezetét, az oktató, kutató, kiszolgáló egységeit, az irányítást.

Tisztában vagyok azzal, hogy a hivatalos tárgyalások terítékén szerepeltek a két intézmény átalakításából származó legfontosabb jogi, pénzügyi és szervezeti kérdések, hogy a létrejő-

vő egyesített egyetem Savaria Egyetemi Centruma (Központja) megőrzi mind a három karát. A Centrum nagyon jól szolgálja az ottani szervezetek összefogását, így irányítási-vezetési szempontból jó szervezeti struktúra.

Elviekben háromféle modell kínálkozik az ilyen és ehhez hasonló topológiai szervezeti integráció divizionális, vagy matrix rendszerű vezetési-irányítási struktúrájának kialakításában.

1, Tudomány/szakterületi centrumok képzési helyszíneken decentrumokkal, azon belül karokkal

2, Karok képzési helyszíneken lévő Centrumokkal/decentrumokkal (vagyis szombathelyi és soproni képzési helyszínekkel történe egyez szakokon a képzés X karhoz tartozóan)

3, Karok konkrét és egyedüli képzési helyszínekkel.

Mellőzve ezen »meta szervezeti« spekulatív okfejtések részletezését, inkább azt emelném ki, ami a közvetlenül a »hátszágban, a tanszékek, intézetek szintjén« zajló beszélgetésekben is megerősödött. Vagyis, hogy bizonyos szakterületek más képzési szervezeti keretek között célszerűnek, praktikusnak mutatkoznak. Ebből a szempontból az egész egyetem nem 10, hanem esetleg 11 karú is lehetne. A következőkben ezt a kari szervezeti konstrukciót mutatom be a teljességre, a szakok pontos megjelölésére törekvés nélkül.

Karok és gondozott területek, szakok csoportjai

1. MEZŐGAZDASÁG ÉS ÉLELMISZERT. KAR - MÓVÁR
 - Agrármérnöki BSc és MSc szakok
 - Élelmiszeripari mérnöki BSc és MSc szakok
 - Agrárműszaki és környezetgazdálkodási BSc és MSc szakok
2. ERDŐMÉRNÖKI KAR - S.
 - Erdőmérnöki BSc és MSc szakok
 - Vadgazda mérnöki BSc és MSc szakok
 - Természetvédelmi mérnöki BSc és MSc
3. KÖRNYEZET ÉS TERMÉSZETT. KAR - S.-SZ.
 - Környezetmérnöki BSc és MSc
 - Környezettan BSc és Környezettudományi MSc
 - Fizika, Kémia, Biológia, Földrajz BSc
 - Geográfus MSc
4. FAIPARI MÉRNÖKI ÉS MŰSZAKI - INFORM. KAR - S.-SZ.
 - Faipari mérnök BSc és MSc
 - Könnyűipari mérnök BSc és MSc
 - Ipari termék és formatervező mérnök BSc és MSc
 - Informatikai szakok(gazdasági, műszaki) BSc és MSc
 - Mechatronika BSc és MSc
 - Műszaki menedzser BSc és MSc szakok
5. BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI KAR - Sopron
 - Óvodapedagógus BSc
 - Szociálpedagógus BSc
 - Nemzetiségi Óvodapedagógus BSc
6. APÁCZAI KAR - Győr
 - Tanító BSc
 - Szociálpedagógus BSc
 - Andragógus BSc
 - Turizmus BSc
 - Gyógypedagógus BSc
7. KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR - S.-SZ.
 - Gazdálkodási BSc és MSc graduális, posztgraduális és szakirá-

nyú szakok

- Idegenforgalmi(turizmus) MSc
- Gazdálkodási menedzsment BSc
- 8. TANÁRKÉPZŐ ÉS KÉPZÉSTUDOMÁNYI KAR - S-SZ.
- Közismereti tanárszakok (valamennyi humán és reál tanár MA szak)
- Szakmai tanár (mérnök tanár, közgazdász tanár, művész tanár) MA szakok
- Szakoktató szakok BSc (műszaki, mezőgazdasági, üzleti)
- Andragógia MA
- Sport és rekreáció BSc és MSc (tanár is) szakok
- 9. BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR - SZ.
- Nyelvészet BSc és MSc szakok
- Európa tanulmányok szak
- Idegen nyelvi BA -MA szakok
- Szabad bölcsészeti BA, MA szakok
- 10. MŰVÉSZETI KAR S-SZ.
- Iparművész BA és MA szakok
- Zeneművészeti BA szakok
- Színházművész BA szakok
- 11. GEOINFORMATIKAI KAR - SZ.
- Földrendező és igazgatási BSc
- Geoinformatikai BSc és MSc szakok

Ez a kari szervezeti konstrukció véleményem(ünk) szerint optimális feltételeket, kereteket biztosítana az oktató és kutató munkához, tisztább profilú, áttekinthetőbb, a tudományterületek és ágak művelését homogénebb formában és egyenlőbb eloszlásban megvalósító egyetem lenne.

Nem a „részrehajlás, hanem a praktikum, illetve a kitekintés példái” indokolják, hogy a Tanárképzési és Képzéstudományi Kart külön kiemeljem.

A tanárképző és képzéstudományi kar létrehozásának indokai

1. Az integrálódó centrumok(NYME, BDF) képzési struktúrája erősen átpolarizálja az NYME profilját, mert megjelenik egy több ezres tanár szakos hallgatóság, amit kezelni kell.
2. Az új típusú tanárképzésben egyik lényeg, hogy ez pedagógus szakma (professzió), hogy még a szakmai tartalomnak is pedagógiai aspektusúnak kell lenni.
3. A tanári mesterszakok indítási kérvényt - a MAB dokumentumai alapján- egyik szakmai kar sem tud beadni egyedül, hanem a pedagógiai-pszichológiai- módszertani területet gondozó szervezetekkel együtt.
4. A soproni szakmai és a szombathelyi közismereti, - benne a sport-rekreáció tanár szakok- szerves egységet, egy teljes horizontumot alkotnának. Ez országosan is egyedülálló, modell értékű lenne. Ezt a lehetőséget nem szabad elszalasztani!
5. Arányosabb lenne a meglévő karok létszámmegoszlása. A művelt tudományterületek és ágak súlya is arányosabb lenne ezzel a karral, illetve a többivel együtt tisztulnának a profilok.
6. A tanárképzés nagyon komoly szakmai, tartalmi, módszertani és gyakorlati átalakulást igényel, aminek igen jelentős szervezési háttere is van. Pl. egybefüggő féléves tanítási gyakorlat, annak minősítése, a portfólió rendszer bevezetése stb. Ezeket különböző karok alá elbújtatva nem lehet megoldani.
7. Számos főiskolán (pl. Egerben, a BMF-en) Tanárképző Kart, Központi Intézetet hoztak létre, más egyetemeken (BME Szent István Egyetem) Gazdaság és társadalomtudományi Kar alatt működnek a szakmai pedagógusképző szervezetek, tehát van példa, minta. A Képzéstudomány azt fejezi ki, hogy a

mai kor élethosszig tartó tanulása integrálja a felnőttképzést, a szakképzést és az át, illetve a továbbképzést, ennek szakjait (andragógia) amelyek az ismeretátadás, a műveltség közvetítését végző tanári mesterséghez kapcsolódnak leginkább.

8. Szombathelyen és Sopronban meg vannak a kar alapjai. A Sporttudományi és Művészeti Karból váljon ki a művészet, alkalosson a soproni művészekkel egy közös Művészeti Kart.

9. Az új Tanárképző és Képzéstudományi Kar székhelye: Szombathely legyen.

2. A Tanárképző És Képzéstudományi Kar szervezeti felépítése

2.1. Tanárképző Intézet

Szakmai Tanárképző Intézet - Sopron

- Műszaki, - és környezetpedagógia intézeti tanszék
- Humántudományi és kommunikáció intézeti tanszék
- Kommunikáció és ergonómia intézeti tanszék*
- Humántudományi és fejlesztési intézeti tanszék*
- Agrár és gazdaságpedagógiai intézeti tanszék*

2.2. Pedagógia és pszichológiai Intézet/

Közismereti Tanárképző Intézet - Szombathely

- Általános pedagógia intézeti tanszék
- Pszichológia intézeti tanszék
- Közismereti szakmódszertani intézeti tanszék**

2.3. Sporttudományi és rekreációs Intézet - Szombathely

- Sporttudományi intézeti tanszék
- Egészségtudományi intézeti tanszék

2.4. Szakképzési, felnőttképzési és továbbképzési Intézet

- Andragógia tanszék - Szombathely
- Szakképzési és továbbképzési Központ - Sopron- Sz.

2.5. Kiadó és Multimédia Centrum

- Tankönyv/jegyzet kiadó és szerkesztőség - S-SZ
- Média(tankönyv/ jegyzet forgalmazás - S-SZ-SZF-MÓ-GY
- Multimédia- távoktatás- e-learning Centrumok, Laborok S-SZ-SZF-MÓ

* Sopronban a későbbiekben kell/lehet kialakítani ezeket a tanszékeket, és szakokat
 ** Szombathelyen fontos lenne a Pedagógiai-pszichológiai Intézetben belüli egy Szakmódszertani

Tanszéket létrehozni, ahová a közismeret humán és reál szakos tanárok szakmódszertani oktató kollégái kerülnének.

Végül a TTK -n belül kialakítandó Kiadó és Multimédia centrumra szeretnék kitérni. Az ebben a kialakítandó szervezeti egységen belül nevesített részlegekre nagyon nagy szükség lenne. Ezt azzal (is) alá tudom támasztani, hogy a felsőoktatási intézmények honlapjaira rákattintva mindenütt találunk olyan szervezeti egységet, amelyik a tankönyvek/jegyzetek kiadásával, előállításával és forgalmazásával (eladásával) foglalkozik. Ilyen elnevezéseket találunk pl. Budapesti Corvinus Egyetemen Aula Kiadó (Szerkesztőség és Könyvesboltok), BME-n Műegyetemi Kiadó és Tankönyvbolt, Pannon Egyetemen Egyetemi Kiadó (Kiadó és Könyvesbolt) Szent István Egyetemen Szent István Egyetemi Kiadó.

A szolgáltató és a munkaerő-piaci alkalmazkodó jellegből adódóan szintén fontos az elektronikus oktatás, a multimédiás rendszerek, illetve a felnőttképzés, továbbképzés önálló, profi szervezeti keretének kialakítása. A honlapokon ezekre is találunk nagyon jó bizonyító példákat.

Remélem, hogy szervezeti javaslataim közül hasznosulhat majd valami, hogy a jobbítás szándékaként fogják olvasni.

Sopron, 2007-04-10

Dr. habil Lükő István

Intézetigazgató, egyetemi docens

EGY VOLT ÓVÁRI GAZDÁSZ, AKI SOPRONBAN TANULTA A FESTÉSZETET

1958-59-ben – egy éven át – hallgatótársak lehettünk volna, de Nagy Miklós 1956. október végén külföldre emigrált. A közelmúltban megbízást kapott az egyetemről a mosonmagyaróvári vár megfestésére, ennek apropóján beszélgettünk a korabeli hallgatói életéről.

-Hogyan emlékezel arra az egy esztendőre, amikor óvári gazdász-hallgató voltál? Milyen volt akkor a „hallgatói élet”?

-Óváról szép emlékeim vannak. Szerettem ezt a kedves várost, az öreg várával, a Magyar utcájával, mulatóival, a Lajtával, ahol oly sokat sétáltunk, a csodálatosan szép parkjával, a sörkertjével, ahova szívesen jártunk sörözni, táncolni és a szép óvári lányoknak udvarolni.

Az első évben a várépületben laktam, öten voltunk egy szobában, de jól összetartottunk. Szerettünk nótázni, estelenként sok szép magyar nótát elénekeltünk alkoholos italok nélkül is. Szombatonként a híres Aranyökör-vendéglőbe jártunk mulatni. Akkor még cigányzenekar játszott ott a Frici cigányprímás vezetésével. De sok szép nótát elhúzott a fülünkbe! Igen jó énekes társaság voltunk, különösen Sipeki Pali, a nagy nőcsábász, aki mindig csizmában járt és szegény Tétédli Jóska, aki már fenn az égben dalolja a szép nótákat.

Azért a tanulást sem felejtettük el. Sokat segítettünk egymásnak, különösen fizikában és kémiában, a nehéz tantárgyakban. Szakmailag, emberileg egyaránt kitűnő professzoraink voltak. Itt szerettem meg a kémiát és a botanikát.

1956 szeptemberben már volt valami a levegőben, érezni lehetett az új szeleket. Mindnyájan szabadságra vágytunk, egy boldogabb, szebb jövőre.

-Czimer Gyulától – volt évfolyamtársadtól – megkaptam az 1956. október 26-i eseményekről szóló visszaemlékezéset. Megvan-e az a csizmád, amelyiken a szilánkok három lyukat ütöttek?

-Elkérte tőlem a leányom Gizi, aki mint ereklyét őrzi Münchenben. Ezt a csizmát 1955 karácsonyára kaptam szüleimtől. Nagyon jó munka volt, igen szerettem. Óváron már mindig ebben jártam, akkor is, amikor október 26-án megsebesültem a laktanya előtt. Ebben mentem ki Ausztriába is, 1956 nov. 11-én.

-Hogyan tudtad rászánni magadat arra, hogy szülőszerep, a falujához és a hazájához ragaszkodó emberként külföldre menjél?

Az elbukott szabadságharc után igen el voltam keseredve. A szabadságba vetett minden reményünk elveszett. Azt gondoltuk, ez az állig felfegyverzett hadsereg minden brutalitásra képes. Soha nem adnak szabadságot a magyar népnek, a nyugat meg nem fog segíteni. Magunkra hagy, elárul bennünket, mint oly sokszor a történelem folyamán. Elkecserelemhez anyám halála is közrejátszott, aki fiatalon, 49 éves korában halt meg október végén. Úgy éreztem, hogy itt nem tudok tovább élni. A rengeteg menekült, aki Acsalagon átment, igen rossz híreket hozott az ország belsejéből. Félttem a megtorlástól is és attól is, hogy a tüntetésben való részvételemért elbocsátanak az Akadémiáról. Sok töprengés után aztán úgy döntöttem, hogy elhagyom hazámat. Nehéz döntés volt ez bizony, nekimenni a nagyvilágnak, az ismeretlennek. Mert ahogy a költő Tompa Mihály írja: „szívet cseréljen az, aki hazát cserél”. Hála Isten, döntésemet sosem bántam meg.

Nagy Miklós és alkotása
(fotó: hg)

Nagy Miklós 1935-ben született Acsalagon. Középiskolai tanulmányait Sopronban, a Berzsényi Líceumban folytatta, ott érettségizett 1954-ben. Középiskolásként Horváth József és Ágoston Ernő professzoroknál akvarel-, és olajfestészetet tanult. 1955-ben iratkozott be Mosonmagyaróváron az akkori Mezőgazdasági Akadémiára. Másodéves volt, amikor 1956. október 26-án az óvári sortűzben megsebesült. Félve a megtorlástól, október végén disszidált. Németországban (Sinningen) telepedett le, ott alapított családot. Vegyészmérnöki diplomát, majd doktortust szerzett. Ma már nyugdíjas, de a festészetet több, mint 50 éve változatlan lelkesedéssel műveli.

-Miután Ausztrián keresztül Németországba kerültél, hogyan alakult ott a további sorsod?

Németországban összeszedték a diákokat, elvittek bennünket egy fél éves nyelvtanfolyamra és a nyelvvizsga után felajánlottak egy ösztöndíjat. Előtte megmutattak nekünk több egyetemi várost és ezután döntöttük el, hogy ki hova megy. Nekem Würzburg tetszett a legjobban és én ezt választottam. Ez a szép város a Majna folyó partján fekszik. Összejött itt aztán kb. 30 magyar diák, akiknek a legtöbb része sikeresen elvégezte az egyetemet. Az első évben biológiát tanultam, utána átváltottam élelmiszerkémiaira. Az ösztöndíj mellett, a nagy szünetekben különböző gyárakban dolgoztunk. 1963-ban tettem le az államvizsgát, utána kaptam egy ösztöndíjat, amivel az egyetemen elkezdtem a doktormunkát. 1965-ben kaptam állást Regensburgban, a bajor Élelmiszervizsgáló Intézetben. 1967-ben nősültem, egy nagyon kedves osztrák leányt vettem el feleségül. 1967-ben beiratkoztam a Münchener Technikai Főiskolára és ott kaptam doktormunkát. Ezt a bajor állam engedélyével a munkahelyemen, Regensburgban végezhettem el. A doktortizsgát 1971-ben tettem le Münchenben. 1972-ben kineveztek

kémiai főtanácsosnak. 1997. január 1-én mentem nyugdíjba, de ezután is, még a mai napig is egy szakközépiskolában tanítok enzimechnológiát. Azelőtt különböző szakközépiskolában tanítottam kémiát, élelmiszertant, méregtant és élelmiszertörvényt. Több tudományos dolgozatom is van, amik német szaklapokban jelentek meg.

-No, és most a festészet. Látom az életrajzodban, hogy ez a „szerelem” valamikor még az '50-es évek elején kezdődött, Sopronban. Hogyan is kezdődött?

-A festészettel 1949-ben kerültem kapcsolatba, amikor Márton Lajos festőművész és társai, az acaclagi templomot kifestették. Ekkor éppen 14 éves voltam, egész nap a templomban ólalkodtam, és lestem a munkájukat. Kékesy László grafikus észrevette érdeklődésemet, és elkezdett rajzolni tanítani. Ekkor szerettem meg a festészetet, ami aztán egész eddigi életemben megmaradt. Papír hiányában mint gyerek, a földre rajzoltam többféle jelenetet is. Különösen a diólopó gyerekeket szerettem rajzolni. A padlásunkon ki volt terítve a dió, hogy száradjon, és mi mint mindig éhes gyerekek, titokban föl jártunk a létrán diót lopni. Ezt a jelenetet igen szerettem rajzolni. Amikor Sopronban, az ötvenes évek elején a Berzsényi Gimnáziumba jártam, esténként Ágoston Ernő rajziskolájába tanultunk, ami akkor az ország legjobb rajziskolája volt. Itt jó társaság gyűlt össze, akik mind híres grafikusok, festők és szobrászok lettek: Kutas Laci szobrász, nekem igen jó barátom, felesége Hoffmann Henriette festőművész, Hertay Marika és Sulyok Gabi grafikusok. A festészetre Horváth József tanított bennünket, aki kitűnő és szigorú tanár volt. Ő az akvarell festészetre tanított bennünket, olajfestészetre nem. Drága lett volna nekünk az olajfesték. Az olajfestészetet Németországban sajátítottam el. Több éve járok a sarródi Ferenczy alkotótáborba, ahol számos más technikát elsajátítottam. Szerettem volna érettségi után én is a Képzőművészeti Főiskolára menni, de apám lebeszélte róla. „Kódis foglalkozás az”, tanulj valami tiszteletes foglalkozást előbb, és ha még kedved van hozzá, akkor fessél amennyit akarsz”, szokta mondani.

-Nemcsak aktív festő, közéleti ember, de író is vagy.

-Első könyvemet 1978-ban írtam. Megírtam szülőfalum, Acsalag történetét. A második kötet, Acsalag néprajza pedig 1982-ben készült el. Ezt a munkát tovább folytatom, mert rengeteg új anyag jött össze. Ez a munka valószínű, hogy még eltart több évig. Remélem még van annyi időm, hogy ezt a munkát elvégezhessem. Több évvel ezelőtt dolgozatot írtam a kereskedelmi kapcsolatokról Regensburg és Magyarország között a középkorban. Ezzel a munkámmal a második díjat nyertem el egy otthoni pályázaton. 2004-ben testvérvárosi kapcsolatot hoztam létre Csorna és Sinzing között, ahol jelenleg lakom. Megválasztottak a magyar csoport vezetőjének, ami bizony sok munkával jár. Kapcsolatunk van még két francia településsel is, ahol már Csornaiak is voltak. Nekem kell elkészíteni az összes dokumentációt is, tehát a testvérvárosi kapcsolatok történetét. Már több kötet összejött ebből, mert minden fényképet, újságcikket bele kell venni a dokumentációba. Szeretném egyszer megírni gyermekkoromat is, de attól félek, hogy erre már nem jut idő.

-2003-ban jelent meg „Bajorország és Magyarország ezeréves kapcsolatai” című tanulmányod. Ennek bevezetőjében olvasom: „Meg kell ismerni történelmünket, nemcsak a miénket, hanem a szomszédokét is.” Miért tartod ezt fontosnak?

-Nagyon fontosnak tartom, hogy megismerjük történelmünket, és nemcsak a miénket, hanem a szomszédokét is.

Fontos tudni azt, hogy honnét jöttünk, kik vagyunk és mit alkottunk, mit tettünk a történelem folyamán. Nemcsak a jót, hanem a rosszat is. Ha ezt nem tesszük meg, elveszítjük gyökereinket és elsorvadunk. Aki nem ismeri történelmét, annak nincsen jövője sem. A múlt hibáiból tanulni kell, hogy ezek a hibák többé ne forduljanak elő. Fontosnak tartom, hogy a szomszéd népek történetét megismerjük, hogy minden előítéletet leépítsünk. A népek történelme szorosan összefonódik, tehát közesek az érdekeink is. Csak így válik lehetségessé az, hogy „rendezzük közös dolgainkat”, ahogy József Attila írja A Dunánál című csodálatos versében. Ostoba ember az, aki nem ismeri a szomszédját. Bajorország és Magyarország ezeréves kapcsolatait azért írtam meg németül is, hogy a két testvérváros megismerje egymás történetét. Mert ha ezt nem ismerjük, akkor nem tudunk egymásról semmit és nem is tudjuk egymást becsülni. Itt Sinzingben, Regensburg város mellett, ahol a Duna folyik és ami összeköt bennünket, és Csornán is tartottam egy előadást ebből az írásomból.

-Egyetemünk rektorának felkérésére megfestetted az óvári Várat. A festményt – tudomásom szerint – az Egyetem Tanácstermében helyezik el. Mit jelentett számodra ez a munka?

-Nagyon nagy megtiszteltetést jelent az, hogy engem kértek meg az óvári Vár megfestésére és arra, hogy ilyen rangos helyre kerül a képem. Erre büszke vagyok, mert ez bizalmat is jelent festésetemhez. Az Egyetem parkjában több szobrot is láttam Kutas Laci barátomtól. Így újra összekerülünk Sopronban műveinkkel. Ennek különösen örülök. A munka elkészült, beleadtam minden tudásomat, szívemet, lelkemet. Feleségem is sokat segített tanácsaival, hiszen ő is festőművész. Remélem a kép tetszeni fog mindenkinek.

-Milyen szándék vezérelt, amikor szülőfaludban is építtél egy új házat? Mennyi időt töltesz az „oházában” és mivel töltöd itt az idődet?

-Acsalagon azért építttem házat, hogy legyen helyem, ha hazalátogatok. Meg azért is, hogy öregkoromban több időt eltölthessek szülőfalumban. Szeretem a Hanságot, ahová szívesen járok ki festeni. Csodálatos szép táj ez, a legszebb a világon.

-Kérlek, mutasd be olvasóinknak a családot.

-Feleségem osztrák, édesapja tirolai, édesanyja német. Amikor 1967-ben összeházasodtunk, ő még osztrák állampolgár volt. Nekem akkor már megvolt a német állampolgárságom és ő automatikusan megkapta általam a német állampolgárságot. A világ legjobb feleségére találtam benne. Kitűnően megtanult magyarul, s ez mindig arra ösztönözt, hogy leányaimmal csak magyarul beszéljek. Sok kiállításunk volt együtt. Első leányunk Gizella, 1972-ben született. Ő állatorvos lett. A német hadsereg taníttatta ki, ezért 15 évre el kellett magát kötelezni. Először Mainzban dolgozott a Bundeswehr mikrobiológiai laboratóriumában, ahol élelmiszert vizsgált. Jelenleg őrnagyi rangja van, és Münchenben tanít a Tiszti Akadémián. Van egy négy éves kisleánya. Férjével a katonaságnál ismerkedett meg. Második leányunk Orsi 1976-ban született. Ő jelenleg a regensburgi Egyetemen pszichológiát tanul. Az idén nyáron diplomázik. Neki két kisleánya van, az egyik nyolc-, a másik hét éves.

-Miklós! Köszönöm, hogy lehetőséget adtál erre a beszélgetésre. Gratulálunk sikeres és gazdag életpályához. Kívánjuk, hogy még nagyon sok szép képet festhessél a magad és mindnyájunk gyönyörűségére!

Dr. Tenk Antal

FÖLDÜGYI ÉS TÉRINFORMATIKAI TUDÁSKÖZPONT SZÉKESFEHÉRVÁRON

**A GEO életében régóta dédelgetett álom vált valóra
a 2007. január 29-én átadott új épületszárnnyal.**

A megalakulás óta 45. az Egyetemhez tartozás 35. tanévét kezdte intézményünk 2006. szeptemberében.

Az elmúlt évtizedek alatt négyezer földmérőt, földrendezőt és az utóbbi évek szakindításának köszönhetően ingatlan-nyilvántartási szakembert bocsátott útjára az intézmény. Ez alatt az időszak alatt részben a helyszűke, részben a korszerűsítés igénye következtében többször is történt bővítés, átalakítás. Így kerültek az eredetileg két szintes épületre újabb szintek, a második és a harmadik, és néhány éve történt a konyha-ebédlő blokk tantermekké való átalakítása. A kollégium termeinek oktatási célú használata sem volt már képes a létszámnövekedés okozta gondokat teljes egészében megszüntetni.

A HEFOP (Humán erőforrás Fejlesztési Operatív Program) pályázatán nyert 156 millió Ft-tal és a Kar önrészeivel valósulhatott meg a közel 200 milliós beruházás, melynek eredményeképpen mintegy 30 %-kal nőtt az intézmény oktatásra használható területe. Az új részben helyet kapott egy 120 főt befogadó előadóterem, két számítógépes laboratórium és egy geodéziai mérőterem. Emellett megtörtént a főbejárat korszerűsítése, csinosítása és 18 autónak alakítottak ki parkolóhelyet az udvaron. Mindezek megvalósítása nem egész egy évet vett igénybe, miközben az épületben – ha időnként nem is zavartalanul – folyt az oktatás. Köszönet a kollégák, a hallgatók és a kivitelezők toleranciájáért. Köszönet illeti Dr. Szepes Andrászt a beruházási munkák levezényléséért.

Az épületszárnnyal ünnepélyes átadásán jelen voltak: Prof. Dr. Faragó Sándor az egyetem rektora, Warvasovszky Tihamér Székesfehérvár polgármestere és Balsay István Fejér megye közgyűlésének alelnöke. Köszöntőjükben mindannyian kiemelték azt az összefogást, melynek eredményeképpen ez a beruházás megvalósulhatott és amely összefogásra szükség van ahhoz, hogy Székesfehérvár vágya, az egyetemi szintű képzés elkezdődhessen.

Most, hogy a GEO teljesítette az egyetemi oktatáshoz szükséges valamennyi feltételt, az induló MSc képzés és doktori program további bővítési igényeket támasztott az intézménnyel szemben. Ahogy Prof. Dr. Márkus Béla dékán tájékoztatójában elmondta, ennek megoldásaként a Budai úti volt lovassági laktanya területén lévő épületünk felújítását kezdtük meg, mely részét képezi majd az Alba Innovációs Parknak is. Terveink szerint a helyreállított épület előadótermeiben szeptemberben indul-

A jelképes kulcs átadásának pillanatai (fotó: Dobos Dániel)

hat az oktatás, továbbképzés. A földügy szakemberei a tetőtérben kialakításra kerülő vendégszobákban szálláslehetőséghez is jutnak. Nem kis büszkeségünkre ezzel létrejön az ország Földügyi és térinformatikai tudásközpontja.

Balázsik Valéria

A korszerű számítástechnikai laborok egyike (fotó: Dobos Dániel)

GIS OPEN 2007

Sikeresen zajlott a március 12. és 14. között 10. alkalommal - ezúttal „A földmértől a geoinformatikáig” címmel - rendezett GIS Open konferencia.

Ünnepi hangulatot adott a rendezvénynek az is, hogy a Geo megalakulásának 45-dik, a Kar egyetemhez tartozásának 35-dik évfordulóját ünnepeltük. A kettős évforduló adta apropóját a második napon tartott szakestély mottójának is, mely szerint „5 év alatt 15 évet öregedtünk”.

Az elmúlt évekkkel összevetve nem csökkent semmit az érdeklődés, 157 regisztrált résztvevője volt a háromnapos rendezvénynek. A várakozást és rákészülést mi sem jelzi jobban, hogy első napon sokan már 9 órára megérkeztek a déli kezdés ellenére. Szinte az ország minden zugából jöttek, a szakma minden területe képviseltette magát. Az országban egyedüli ilyen jellegű szakemberképzés komoly összetartó erőt jelent, az Alma Materbe szívesen tér vissza minden volt hallgatónk.

A résztvevők érdekes előadásokat hallhattak a szakma jelen képviselőitől mindhárom napon. Elméleti újdonságokkal ismerkedhettek az előadótermekben, új műszerekkel és szoftverekkel barátkozhattak a kiállításon. Ezúttal 11 kiállító mutatta be legújabb termékeit. Külön kiemelném az egyetemhez, illetve a fehérvári karhoz személyében köthető DigiTerra és GeoCalc cégeket. Mindenki találhatott kedvére való témát, hiszen a rendezvény során összesen 53 előadás hangzott el, melyből 17-et a Geoinformatikai Kar oktatói állítottak össze. A prezentációk között találhattunk térinformatikával, ingatlan- és birtokrendezéssel, környezetvédelemmel, műszer- és programújdonságokkal foglalkozókat, de hosszasan sorolhatnánk a sikeres kutatásokat és projekteket bemutató előadásokat is.

Az első napi állófogadást kellemes baráti beszélgetés zárta. Ugyancsak a hangulatot emelte a második napi szakestély, mely alkalmat adott régi emlékek felidezésére, hiszen nagy számban vettek részt a konferencián volt hallgatónk. Ezen esemény helyszíne a kollégium volt, de jól vizsgáztak intézményünk újonnan átadott helyiségei, a több mint száz főt befogadó előadóterem és az új mérőterem. Mivel a GEO fennállásának 45. tanéve az idei, a jubileum alkalmából kiadványt jelentettünk meg. A kiadvány jelenlegi tevékenységünk és jövőbeni terveink ismertetése mellett szakmai cikkek gyűjteményét tar-

talmazza, melyek az elmúlt néhány év tudományos tevékenységét tükrözik. A kiadványt a konferencia valamennyi résztvevője megkapta.

Köszönjük a Geo-Zone Mérnöki Kft-nek, a Geotrade Hungary Kft-nek, a Geoview Systemnek és a HunorIS-nek, hogy támogatásukkal hozzájárultak a rendezvény sikeres lebonyolításához.

Reméljük vendégeink szakmai meglepedéssel és élményekkel gazdagodva gondolnak az itt töltött három napra. Valamennyi résztvevőnk és az új érdeklődőket is szeretettel várjuk 2008. március 12. és 14. között a jövő évi GIS Open konferencián.

Balázsik Valéria

AZ ELSŐ BENEDEK ELEK ÚSZÓVERSENY

2007. március 21-én rendeztük meg a Művészeti és Sportintézet testnevelő tanárainak és a HÖK vezetőinek aktív közreműködésével az első BENEDEK ELEK ÚSZÓVERSENYT.

19 órakor kezdtünk és a következő másfél órában egymás után pörögtek az események:

A versenyzők 7 versenyszámban, 32 futamban mérték össze tudásukat, ügyességüket. A hagyományos úszó számok mellett tréfás feladatokat is meg kellett oldani a hallgatónknak. Az egyik fiú csapatot egy tanár kollégánk is erősített. A kb. 50 résztvevő és még legalább annyi szurkoló nagyon jól érezte magát, mindenki buzdított mindenkit és örült a másik sikerének. Sokan kellemesen elfáradtak, másnap egészséges izomlással „dicsekedtek”.

Major Eleonóra
testnevelő tanár

Sokan voltak kíváncsiak az újdonságokra (fotó: Dobos Dániel)

MŰKÖDIK A GEO KARRIERIRODA

A megnyitó óta alig telt el pár hét és irodánk megkezdte aktív működését. A diákok eleinte félszegen nyitogatták ajtaját, kíváncsiak voltak arra, mit is jelent ez számukra.

Milyen információkat és segítséget kaphatnak a nyári gyakorlati képzésük és tanulmányuk végeztével munkába állásukkal kapcsolatban. Ezért időszerűnek tartottuk, hogy egy vitanap keretében –január 29-én– a munkáltatók, oktatók és a diákok elmondják véleményüket, igényüket. Fő témaként szó volt a hallgatók és a munkaerőpiac elvárásairól az egymással szemben támasztott igényekről. Hasznos tanácsok és megállapítások hangzottak el arról, hogyan is lehetne javítani kapcsolatrendszerünkön. Szó esett a szakmai gyakorlatok tartalmáról, elhelyezkedési lehetőségekről. A Vitanapot Prof. Dr. Márkus Béla dékán szavai nyitották, majd ezt követte dr. Szepes András dékánhelyettes, projektmenedzser ismertetője, melyben bemutatta a támogatott projektet és az erre alakult karrieriroda célját, megvalósításának lehetőségeit. Karunk oktatói közül Dr. Busics György a geodéziai gyakorlatokról, Dr. Jancsó Tamás a fotogrammetriai gyakorlatokról, Guszlev Antal a térinformatikai gyakorlatokról osztotta meg velünk gondolatait. Az előadásokat követően kötetlen beszélgetés alakult ki a jelenlévők között. A kérdések és válaszok a diákok érdeklődésének felkeltésére terelődött. Munkáltatói oldalról elhangzott, hogy bizony némely esetben a diákok nem érzik a motivációt, inkább csak kipipálják a feladatot, a szakmára, csak mint pénzkereseti lehetőségre tekintenek. A HÖK elnöke úgy vélekedett, hogy a tantárgyfelelősök érezzék szerepük súlyát a szakma megszerettetésével kapcsolatban. Fontosnak tartja a nyári gyakorlatos diákok fogadók szakszolgálatát a szakma szeretetére nevelésének tekintetében is. Majd szó esett a szabályzatok naprakész ismeretének fontosságáról, jogszabályok ismeretéről és

Az előadásokat kötetlen beszélgetés követte (fotó: Dobos Dániel)

azok gyakorlatban való alkalmazásáról. A vitanap zárásaként elmondhatjuk, hogy a beszélgetés mindenki számára hasznos információkat nyújtott és mind az oktatói, hallgatói, mind a munkáltatói oldal szükségesnek látja további ilyen beszélgetések szervezését.

2006. március 10-én irodánk helyt adott a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által szervezett Európai Unió Diákújságírói képzés gyakorlati helyszínének. A képzésre szerte az országból jelentkeztek középiskolás újságírók. Feladatuk volt egy európai uniós támogatást nyert pályázat megismerése valamint kérdéseik feltevésével információ szerzés a cikkük elkészítéséhez. Ehhez a diákok először elméleti képzésben részesültek majd szimulációs gyakorlat keretében keresték fel irodánkat. Karrierirodánk projektjéről beszélgettek Dr. Szepes Andrásal a projekt menedzserével, illetve Tóth Erzsébet irodavezetővel. A képzést egy verseny zárta melynek első három helyezettje brüsszeli tanulmányutat nyert.

Tóth Erzsébet

A Vitanapot Prof. Dr. Márkus Béla dékán nyitotta meg (fotó: Dobos Dániel)

DIÁKCENTRUM A KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KARON

Bizonyára minden egyetemi polgár szomorúan fogadta a hírt, mely szerint 2001 novemberében pénzügyi gondokra hivatkozva beszüntette működését a Diáktanácsadó Központként is ismert egyetemi Diákcentrum. A hallgatói szolgáltatások erősítését célzó igényeket felismerve a Közgazdaságtudományi Kar 2006. április 16-án Kari Tanácsi határozattal kötelezte el magát a hiánypótló iroda létrehozására.

2006. szeptember 1-jén két fővel (Kovács Gergely – irodavezető, és Madár Réka – titkár) nyitotta meg kapuit az „A Soproni Felsőoktatásért” Alapítvány támogatásával létrejött DiákCentrum a kar Erzsébet utcai székházának alagsorában.

Az alapgondolat – mely az indulás óta számos fontos új elemmel gazdagodott – szerint egy olyan szolgáltató centrumot kívántunk létrehozni, mely könnyen megközelíthető, állandó nyitvatartással rendelkezik (hétfőtől csütörtökig az ebédszünet kivételével 8:00-15:30, illetve pénteken 8:00-12:30) és házon belül megtalálható benne minden olyan oktatáshoz kötődő kiegészítő szolgáltatás, amelyre a hallgatóinknak a képzés ideje alatt (vagy akár utána is) szüksége lehet.

Az iroda jelenleg fénymásolási és spirálozási szolgáltatással, valamint jegyzetek és tankönyvek árusításával szolgálja ki a hallgatókat. Áprilistól karriertanácsadással is bővült a paletta; előzetes bejelentkezés alapján Polgár Annamária, Kovács Gergely és Szakály Tamás tanácsadók várják a végzős hallgatókat, hogy felvértezhessék őket a munkaerőpiacon való sikeres érvényesüléshez szükséges legfontosabb ismeretekkel. Az elhelyezkedés nehézségeivel küzdők számára az irodához tartozó hirdetőtáblákon rendszeresen megjelenő ösztöndíj- és álláslehetőségek miatt is érdemes bennünket felkeresni, on-line formában pedig a <http://practise.nyme.hu> honlapon állunk az álláskereső és kínáló rendelkezésére. További on-line szolgáltatásként tervezzük alborlet-börze és használt jegyzet-börze szolgáltatás indítását is.

Irodánk gondozza karunk „NYME KTK” néven regisztrált iWiW profilját is (köszönet érte Musza Anikónak), amelyre szeretettel várunk minden egykori és jelenlegi hallgatót és kollégát, hogy csatlakozzanak az immár 1591 „ismerőst” felvonultató táborhoz. Az iroda célul tűzte ki továbbá, hogy támogatja a karunkon kibontakozó tudományos hallgatói fórumokat, így elsőként a sorban otthont adunk a Magyar Közgazdasági Társaságnak is. Készülő honlapunkon szeretnénk bemutatni minden olyan öntevékeny csoportot, amelyek tevékenységükkel gazdagítják karunk hallgatóinak közösségi életét.

Terveink között szerepel még irodaszerek árusításával is bővíteni szolgáltatásaink palettáját, valamint a kari arcuati elemeket tartalmazó ajándéktárgyak is a DiákCentrumban lesznek megvásárolhatók.

A DiákCentrum állandó tevékenységei mellett időszakos rendezvényeket is kínál. 2006. november 21-én „A Nyugat-Dunántúli Régió I. Regionális Állásbörzéje” rendezvény keretein belül hagyományteremtő szándékkal felkészítő napot tartottunk a Krasznai Ferenc Sportcsarnokban, ahol az álláskeresőket segítő előadásokkal, grafológiai tanácsadással (köszönet érte Szabóné dr. Pataky Eszter Tanárnőnek) álltunk az érdeklődők rendelkezésére. Terveink között szerepel még egy előadássorozat, illetve egy szabadon választható kurzus indítása is, melyek

Kovács Gergely irodavezető
(fotó: hg)

hallgatóink karrierépítését szolgálják.

Szolgáltatásaink kialakításánál természetesen a hallgatói igényekhez igyekszünk igazodni, így akár személyesen, akár az irodában kihelyezett kérdőíveken, akár a kovacs.gergely@ktk.nyme.hu e-mail címen, illetve az említett iWiW felületen örömmel fogadunk minden olyan javaslatot, amellyel közelebb kerülhetünk az elvárásokhoz.

Kovács Gergely
DiákCentrum irodavezető

Az iroda jelenleg fénymásolással, spirálozással segíti a hallgatókat (fotó: hg)

NAGY SIKERŰ NÉPMESEMONDÓ VERSENY A BPK-N

A Nyugat- Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karán évről-évre megrendezzük a Népmesemondó versenyt. Március 28-án tizenkét versenyző mérette meg színészi, mesemondói képességét a nagyszámú hallgatóság előtt.

A népköltészet tantárgy oktatójaként vállaltam a március 28-án megrendezett verseny szervezését és lebonyolítását, mivel rendkívül fontosnak tartom, hogy a hallgatók ne csak az elméletben, de a gyakorlatban is szembesüljenek azzal, hogy a népmese, - mint az epikus népköltészet legnagyobb műfajcsoportjainak egyike - az élőbeszéd művésze. Ezért a népmesékre egységesen igaz a mesemondó és a hallgatóság különleges kapcsolata. A mesélő és közönsége olyan közösséget alkot, amelyben mindenki

valamilyen módon - aktívan vagy passzívan - birtokosa a hagyományoknak.

Idén, nagy örömünkre, minden eddigénél többen váltak a népmesék által közvetített hagyomány részeseivé. A kar tanácssterme kicsinek bizonyult a nagy érdeklődéshez, már jóval a kezdés előtt tömött széksorok jelezték, hogy a nyilvánosság elé lépő tizenkét versenyző nagy közönséggel oszthatja meg az általuk hozott „ízest” népmeséket. A mesélők remek hangszívallyal, hanglejtéssel, változatos hangszínnel, arcjátékkal és gesztusokkal jelenítették meg a hallgatóság előtt a történeteket. A tizenkét versenyző komoly munkát fektetett a felkészülésbe, a jelenlevők úgy érezték, rendkívül színvonalas megmérettetésnek lehettek résztvevői.

Végül a zsűri döntése értelmében az I. helyezett: Katona Tamara, a II. helyezett és Közönségdíjas Rácz Emese, míg a III. helyezett Vigh Alíz lett. Mindhárman II. évfolyam nappali tagozatos óvodapedagógus hallgatók.

Az első két helyezést elért hallgató képviseli majd a NYME Benedek Elek Pedagógiai Kart az ősszel megrendezendő országos népmesemondó versenyen. Reméljük sikerrel.

Molnár Csilla főiskolai adjunktus (NYME-BPK)

SVÁJCBA LÁTOGATOTT A NYME-BPK DELEGÁCIÓJA

Hallgatócserére is sor kerülhet az északnyugat-svájci intézmény és a BPK között

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karának dékánja, Alpárné Dr. habil. Szála Erzsébet, dékánhelyettese Dr. Katona György, és a Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Tanszék adjunktusa, a nemzetiségi óvodai gyakorlati képzés felelőse Babai Zsófia 2007. január 17-19-én látogatást tettek Aargau kantonban az északnyugat-svájci Pedagógiai Főiskola bruggi intézményében.

A Benedek Elek Pedagógiai Kar és a svájci intézmény között az első találkozássra 2006. október 19-én került sor, amikor Prof. Alfred Schaffner, magyarországi baráti látogatáshoz kapcsolódva Sopronba utazott, hogy a külföldi kapcsolatok felelőseként felvegye a kapcsolatot a Benedek Elek Pedagógiai Karral. A rövid megbeszélés eredményeképpen felmerült egy jövőbeni együttműködés lehetősége, amely abból adódik, hogy a két intézmény közös profilja az óvodapedagógus képzés.

Ezután utazott a delegáció a Benedek Elek Pedagógiai Karról a bruggi Pedagógiai Főiskola igazgatója, Prof. Dr. Frieda Vogt-Baumann meghívására Bruggba, hogy az ottani intézményt közelebbről is megismerjék, és az együttműködés lehetséges formáiról tárgyaljanak.

Január 18-án került sor a hivatalos megbeszélésre, amelyen a főiskola igazgatóján kívül Prof. Gabriela Wettstein, az óvodai gyakorlati képzés felelőse is részt vett. Prof. Dr. Frieda Vogt-Baumann bemutatta az északnyugat-svájci főiskola szervezeti felépítését, képzési rendszerét. Az északnyugat-svájci pedagógiai főiskolának 8 intézménye van 3 kantonban (Aargau, Basel, Solothurn), a bruggi főiskolán óvodapedagógus, és tanítóképzés folyik. Prof. Gabriela Wettstein nagyon hasznos, részletes áttekintést adott az óvodai gyakorlati képzésről.

A megbeszélésre látogatást tett az északnyugat-svájci főiskola főigazgatója, Prof. Dr. Hermann Forneck, aki a két intézmény közötti rendszeres oktató-, hallgatócserét és egy közös kutatási projektben való részvételt nevezte meg az együttműködés területének.

A küldöttség a délután folyamán Prof. Alfred Schaffner vezetésével látogatást tett a főiskola egyik gyakorló óvodájában, ahol érdekes szakmai tapasztalatcserére került sor.

A szakmai megbeszélés az este folyamán ünnepi vacsora mellett folytatódott a Habsburg-kastélyban. Szóbeli megállapodás született arról, hogy 2007. áprilisában a Benedek Elek Pedagógiai Kar meghívására a svájci főiskola delegációja utazik Sopronba, hogy az intézmények vezetői aláírják azt az együttműködési szerződést, amelynek tervezetét a felek a 2007. áprilisi rendelkezésre álló időszakban közösen dolgozzák ki.

Babai Zsófia

MOSONMAGYARÓVÁRRÓL JELENTIK... MEGEMLEKEZÉS 2007. MÁRCIUS 15-ÉN

A Honvéd Hagyományőrző Egyesület és a Történelmi Vitézi Rend mindkét városrészben megemlékezett az 1848-49-es forradalomról és szabadságharcról.

A városi ünnepségsorozat Mosonban a temetőben a kopjafánál és a 48-as honvédek sírjánál kezdődött. Az ünnepséget a Piarista Általános Iskola és Gimnázium szervezte. Az ünnepi műsort Nyerges-Zombor "Katalin osztályfőnök tanárnő" szervezésében adták elő a tanulók. Az ünnepi szónok Farkas István igazgató volt, aki beszédében méltatta az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeit. A "Honvédsír", majd az "Emlékkereszt" és az "Ismeretlen Katona" sírjára került koszorú. A Szózat elénekklésével fejeződött be a megemlékezés.

Ezt követően ünnepi szentmise volt a Mosoni Nepomuki Szent János Plébániatemplomban. A szentmisét Butsy Lajos plébános és Farkas István atya közösen celebrálták. A gimnázium diákjai szavalatokkal és énekszámokkal emelték az ünnepség méltóságát. A Himnusz közös éneklésével fejeződött be a templomi imádság.

Ezt követően a plébániahivatal falán elhelyezett Kossuth emléktáblát koszorúzták meg a résztvevők, majd Butsy Lajos plébános úr elszavalta Petőfi Sándor: "Magyar vagyok" című költeményét. Az ünnepi emlékezés a Szózat közös éneklésével fejeződött be.

Délután koszorúzások voltak a mosonmagyaróvári 48-as emlékhelyeken. A város civil szervezeteinek koszorúzása Soós János honvéd sírjánál kezdődött az óvári temetőben. Ezt követően Széchelyi István, Kossuth Lajos, Deák Ferenc és Zeyk Domokos emléktábláinál helyezték el a megemlékezés koszorúit.

A Városi Ünnepség és koszorúzás a Hansági Múzeumnál és a '48-as emlékműnél folytatódott. A szervezők nevében Bérei Csaba tanár köszöntötte az ünnepség résztvevőit. "Szeretettel köszöntöm Önöket Mosonmagyaróvár Város önkormányzata nevében az 1848/49-es Forradalom és Szabadságharc tiszteletére, megrendezésre kerülő mosonmagyaróvári rendezvényünkön és a városi koszorúzáson" hangzott el megnyitóként. A Himnusz közös éneklésében közreműködött a MOFÉM Fúvós zene kara Farkas Mihály vezényletével.

Egyben felkérte Duray Miklós urat, a szlovákiai Magyar Kolláció Pártjának ügyvezető alelnökét ünnepi beszédének megtartására. Az elhangzottak vezérfonala a haza megmentéséről szólt. Csupán idézni tudok néhány gondolatot.

"1848-ban a nemzet fölemelése volt a forradalom tétje. A rendiség eltörlése csak eszköz volt, a nemzetőrség, az újoncok ügye szüntűgy, mint a nemzeti hitelintézet megalakítása. A haza azáltal került veszélybe, hogy a nemzet fölemelésének eszközeit fenyegette veszély. A forradalom akkor győz, ha együtt jár a hatalomátvétellel, mert ez biztosítja a fölemelkedést és a jövő kezdetét"- hangzott el többek között. Nagy taps követte az ünnepi beszéd befejezését.

Az ünnepségen közreműködött a "Theatrum Ad Flexum és

a Móra Ferenc Általános Iskola" diákjai közös zenés, verses ünnepi műsorukkal, valamint a MOFÉM Fúvószenekara.

Az ünnepi műsor befejezése után a részt vevők átvonultak a '48-as emlékműhöz, ahol az ünnepség folytatásaként a városi koszorúzásra került sor. A zenét a MOFÉM Fúvószenekar a "Kossuth nóta" dallamával szolgáltatatta. A város lakói több mint 30 koszorút helyeztek el. A Szózat és az Erdélyi Himnusz közös éneklésével fejeződött be az ünnepség sorozat.

dr. László László

KÖSZÖNJÜK, GAZDÁLKODÁS!

*"Van a világon valami, ami értékesebb,
mint az anyagi élvezetek, mint a vagyon,
értékesebb magánál az egészségnél is:
a tudomány odaadó szolgálata."*

Thiery

A GAZDÁLKODÁS Szerkesztőbizottsága már több alkalommal foglalkozott a doktori (PhD) képzésben résztvevő „tudós-jelöltek” publikációs tevékenységének segítségével. A PhD képzés során különösen az első években a legnagyobb nehézséget a hallgatók számára a kötelezően előírt publikációs minimum teljesítése jelenti.

A tudomány az emberért van, s a kutatók és a doktoranduszoknak „kötelessége” – az előírt publikációs minimum teljesítésén túl – az emberek (a közvélemény) őszinte és hiteles tájékoztatása mindenki számára közérthető nyelven. Ehhez nélkülözhetetlen a Gazdálkodás, hiszen kiemelt feladatként kezeli az Alma Mater öreg falai között tevékenykedő PhD hallgatók publikációs lehetőségeinek biztosítását. A Lap hasábjain 1995 óta napjainkig 222 cikkből 77 publikáció 38 mosonmagyaróvári PhD hallgató tollából íródott, amely az összes PhD-s tanulmány 35%-át, valamint az összes szerző több mint egy-egyedét jelenti.

A hallgatótársaim és a magam nevében szeretnék köszönetet mondani Dr. Csete László Professzor Úrnak és a Gazdálkodás Szerkesztőbizottságának, amiért az általunk végzett kutatómunka eredményeként létrejött szellemi „tőke” a Lap hasábjaira kerülhetett. Továbbá szeretnénk köszönetet mondani Professzor Úrnak azért is, mert a sokszor nagyon „kemény” és kritikus, de valójában építő jellegű javaslatait és a különböző tudományterületre levetített sziporkázó ötleteit mindig megosztotta velünk. Köszönjük!

Vincze Judit
PhD hallgató

ROMÁN DELEGÁCIÓ LÁTOGATÁSA AZ ÓVÁRI AKADÉMIÁN

Mint ismeretes, 2007. január 1-től, Bulgária mellett keleti szomszédunkat, Romániát is köszönhetjük az Európai Unió tagállamai között. Talán ennek köszönhető, hogy egy román delegáció február 29-én Mosonmagyaróvárt, és Párizst érintve eljusson az EU fővárosába, Brüsszelbe.

Dr. Cser János intézetigazgató beszél a karunkról

A 38 tagú delegáció tagjai gazdálkodók, akik 500-1500 hektár körüli földterületet művelnek. Nemzetiségüket tekintve nagyrészt románok, Konstanca és Dobrudza régióból, de néhány magyar gazdálkodó is tagja volt a csoportnak.

Mosonmagyaróváron a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer tudományi Kara szervezte meg a delegáció programját.

Dr. Cser János a Szaktanácsadó és Továbbképző Intézet igazgatója a városról, az egyetemről, a Kar történelméről és jelenlegi helyzetéről beszélt. Mint mondta, Karunk mindig is olyan szakembereket bocsátott ki, akik nagyban hozzájárultak a térség mezőgazdasági fejlődéséhez.

Dr. Nagy Frigyes címzetes egyetemi tanár, Karunk EU Oktatási Központ igazgatójának előadása az EU csatlakozást követő magyar mezőgazdasági helyzetről szólt. Beszélt arról, hogy az elaprózott birtokstruktúra, a törpebirtokok túltengése, a tökehiány, és a versenyképtelenség miatt, Romániának sem lesz egyszerű megreformálnia mezőgazdaságát. Fel kell vállalniuk a harcot a piacért, és a fogyasztókért, ezért költségtakarékos megoldásokat és új technológiákat kell bevezetni. Megítélése szerint nagy szerepet fog játszani Románia mezőgazdaságának fejlődésében, hogy milyen lesz az információáramlás a gazdálkodók felé, időben értesülnek-e az Unió adta lehetőségekről és támogatási formákról. Javasolta a gazdáknak, hogy a már csatlakozott tagországok tapasztalataiból merítve igyekezzenek alkalmazni a már jól bevált technológiákat és gyakorlatot.

A hallgatóság számára minden bizonnyal érdekfeszítő és hasznos előadások után, a Kar két mintagazdaságát látogatta meg a delegáció. Mint ismeretes 2000 óta a Kar egy mintagazdasági hálózatot működtet, amelynek 29 magasan kvalifikált gazdaság a tagja. A koncepció lényege a tangazdasági intézményrendszer oktatási tevékenységének kiegészítése, szaktanácsadási tevékenység által a sikeresség növelése, új kutatási eredmények közvetítése a mezőgazdasági vállalkozások és a szaktanácsadók felé. A mintagazdaságok szigorú követelmény-

rendszernek felelnek meg.

Elsőként a Szűcs Mezőgazdasági Betéti Társaságot látogatták meg a szakmai tanulmányút tagjai. A tulajdonos Szűcs Zoltán mezőgazdasági gépészmérnök, 1994-ben indította be vállalkozását a Mosonmagyaróvár melletti Újudvaron. Mint mondta az évek során kialakult terjedelmes géppark segítségével áll a gazdálkodók rendelkezésére, és nagyszámú kisebb gazdálkodót integrál a térségben. Beszélt a környezetkímélő technológiákról, és az energiatakarékos művelési rendszerekről. Szólt arról, hogy a munka szervezése során egyre nagyobb hangsúlyt kap a környezetvédelem és ennek érdekében a legkíméletesebb fizikai beavatkozásokat alkalmazzák a földeken, kerülnek a kémiai szennyezést, és a biológiai egyensúly fenntartására törekcszenek. Érdekes volt a román delegáció számára, hogy a meglehetősen alacsony (4 fő) humán erőforrás mellett, ekkora gépparkot üzemeltet a tulajdonos.

A másik megtekintett üzem a LAJTAMAG Mezőgazdasági Termelő Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. volt. Dukai Tamás, az üzem vezetője tartott a delegáció számára előadást tevékenységükről, helyzetükről. Beszélt az általuk alkalmazott tisztítóberendezésekről, azok előnyeiről, hátrányairól. A hallgatóság különösen arra volt kíváncsi, hogy a berendezések hogyan válogatják szét a beteg és sérült szemeket, az egészségesektől. Mint mondta, igyekeznek kielégíteni a megrendelői igényeket, és úgy zsákolják a vetőmagot, hogy igény szerint 1 vagy 3 hektárra nyújtson elegendő vetőmagmennyiséget. Mint kiderült a szakmai tanulmányút tagjai már ismerték a céget, mert a Lajtamag nyolc éve, nagyobb mennyiségű repcemagot szállított Romániába.

A delegáció, a mosonmagyaróvári látogatást hasznosnak és az itt hallottakat alkalmazhatónak tartotta. Szakmai kapcsolatok alakultak ki, amelyeket remélhetőleg a jövőben mindkét fél kamatoztatni tudja.

Vér András - intézeti mérnök

A delegáció tagjai az egyetem egyik mintagazdaságában

INTERREG IIIC RENE-KONFERENCIA MOSONMAGYARÓVÁRON

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karának Szaktanácsadó és Továbbképző Intézete több nemzetközi projekt hazai koordinátora. Ilyen például az Interreg IIIC RENE projekt.

A projekt célja, hogy az Európai Unió, az újonnan csatlakozott országok, a harmadik országok szaktanácsadói számára, mezőgazdaságot és vidékfejlesztést érintő témakörökben elősegítse:

- a nemzetközi szaktanácsadói hálózat létrehozását,
- rendszeres tanácskozást, tapasztalatcserék szervezését,
- felkészülést a 2007-2013 időszakra.

A projektben 19 európai ország vesz részt. Intézetünk a RENE keretében korábban két rendezvényt szervezett. A „Vidékfejlesztési szaktanácsadás a természeti erőforrások védelméért” című NAC-EU workshopot 2004. november 8-11. között rendeztük meg. A konferencia az agrár-környezetgazdálkodás fontosságát emelte ki. A „Fiatal szaktanácsadók konferenciáját” 2006. május 4-5-én tartottuk meg. Témája az EU tagországok szaktanácsadási helyzete és a jövőbeni kilátások a Cross-Compliance rendelet által bevezetendő változtatások tükrében.

2007 február 14-16-án került megrendezésre „A direktértékesítés jövője és lehetőségei az átalakuló mezőgazdasági piacon” című nemzetközi konferenciánk, öt ország szakembereinek részvételével. A rendezvényt a hazánkban még kevésbé ismert – az EU régi tagállamaiban elterjedt – közvetlen (direkt) termelői értékesítésben rejlő lehetőségekre hívtuk fel a mezőgazdasági termelők, szaktanácsadók és szakemberek figyelmét.

A konferencia célja az volt, hogy segítse a közvetlen értékesítéssel foglalkozó kistermelőket a hazai és nemzetközi tapasztalatok közreadásával, és a tevékenységet szabályozó jogi háttér ismertetésével. Ezen alkalommal lehetőséget biztosítottunk számukra a bemutatkozására (előadások, szakmai fórum, termékbemutató, kóstoltatás), és egymás kölcsönös problémáinak megismerésére.

A vidékfejlesztéssel foglalkozó szakemberek, szaktanácsadók számára szintén lényeges az új rendeletek, a magyar és a külföldi példák megismerése, melyek segítségével hazánkban is általánossá válhat a mezőgazdasági és tájjellegű termékek értékesítésének ez a hatékony, jelenleg kevésbé ismert módja. A rendezvény programja - az aktualitásokkal kibővítve - a 2004-ben és 2005-ben intézetünk által szervezett »Közvetlen értékesítési szakmai nap« tematikájára épült, melynek fő kérdése: Hogyan maradhat az alapanyag termelés, feldolgozás és értékesítés haszna a termelőnél?

Az első napon két workshop került megrendezésre. Az egyiken neves hazai és külföldi előadók ismertették a közvetlen értékesítés nehézségeit, problémáit, jogi háttérét, és beszéltek a fogyasztói szokásokról. A CORA áruházlánc képviselője előadásában kitért arra is, hogy milyen kapcsolódási pontjai vannak a direktértékesítőknek és egy multinacionális vállalatnak. Világos képet kaptunk a lett, az osztrák, a német, és a svájci direktértékesítés helyzetéről, és kiderült, hogy ott hatékony ez a fajta termelési és értékesítési módszer, ahol egy szervezet összefogja az ezzel tevékenykedő gazdákat. Magyarországon jó példa erre a Bács-Kiskun megyei agrárkamara tevékenysége.

Ezzel párhuzamosan rendeztünk meg a Vidékfejlesztési Tu-

dományos Fórumot, ahol szaktanácsadók, PhD hallgatók tartottak előadást a vidékfejlesztés, a szaktanácsadás és a közvetlen marketing témaköréből.

A második nap a direktértékesítés témakörében hazánkban már működő projektek kerültek bemutatására. A szakmai fórum keretén belül bemutakoztak a közvetlen termelői értékesítéssel foglalkozó hazai és külföldi kistermelők egy moderátor segítségével. A moderátor, szakmai interjú keretében ismertette a gazdák tevékenységét. Ezt követően kóstoltatással egybekötött termékbemutatóra és konzultációra került sor a gazdák és a jelen lévő résztvevők (gazdák, szaktanácsadók, előadók, stb.) között.

A rendezvényre mintegy 160 fő volt kíváncsi, akik zömében közvetlen értékesítéssel, agrár-szaktanácsadással, vidékfejlesztéssel és agrár-környezetvédelemmel foglalkozó külföldi és hazai agrárszakemberek voltak. Az előadások német, angol illetve magyar nyelven folytak szinkrontolmacsolás segítségével. A rendezvényen sok új hasznos szakmai információt, véleményt, ötletet hallottunk, és új nemzetközi szakmai kapcsolatok alakultak ki. A megvalósult rendezvény jó marketingeszköze volt a közvetlen értékesítésnek, a hozzá kapcsolódó szaktanácsadási tevékenységnek, valamint az ezzel foglalkozó gazdáknak.

Dr. Cser János
intézetigazgató,

Vér András
intézeti mérnök

Mézlovagnő a termékeivel

A bemutatott termékek

TÁNCISKOLÁT INDÍTANÁNAK A LATIN-TÁNC ORSZÁGOS BAJNOKAI

Két, bajnokságokat nyert táncos, Kulcsár Erika és Folmeg Balázs, a tánc népszerűsítésére vállalkozik. A NYME-BPK hallgatóiként az a tervük, hogy csoporttársaikat és az egyetemistákat is megtáncoltatják majd, az általuk létrehozandó tánciskolában.

Szeptembertől egyetemi tánciskolát szeretnének indítani

a rumbázó, mambózó, tangózó sztárokat, arra gondolva, ha lenne lehetőségük rá, bizony ők is szívesen kipróbálnák. Az egyetem polgárai számára jó hír, hogy már nem kell sokat várni és személyesen is átélhetik a tánc varázsát. Kulcsár Erika III. évfolyamos óvodapedagógus hallgató és Folmeg Balázs I. évfolyamos szociálpedagógus hallgató ugyanis szeptembertől szeretne létrehozni egy egyetemi tánciskolát, ahol a jelentkezők először általános képzést kapnának a standard táncok alaplépéseiből, majd természetesen koreográfiákat is tanulnak, azzal a céllal, hogy különböző rendezvények főszereplőivé válhassanak színvonalas műsorukkal.

Az elhatározás tehát megvan, már csak gyakorlásra alkalmas teremre és táncos kedvű fiatalokra van szükség a két hallgató ötletének megvalósulásához. Hogy sikerülni fog nekik, arra garancia a kitartásuk. Sok-sok versennyel a hátuk mögött, mindketten országos eredményekkel büszkélkedhetnek. Erika 17 éve, Balázs 10 éve táncol, és sorsukban közös, hogy mindketten szüleiknek köszönhetik, hogy megismerték ezt a csodálatos világot. Anyukáik úgy gondolták, jót tesznek gyermekeikkel, ha beíratják őket egy társastáncanfolyamra, ahol megtanulják az alaplépéseket, így felnőve legalább nem érzik majd magukat annyira elvesztettnek egy-egy bálban. Erika Szombathelyen kezdte az első lépéseket, Balázs pedig Székesfehérváron, ma pedig már területi, megyei és országos bajnokság nyerteseiként sorolják elért eredményeiket.

-Három évi tánctanulás után, tízévesen indultam az első versenyen, ott a standard kategóriában rögtön első helyen végeztem a párommal, latin-táncokban pedig másodikak lettünk. Innen aztán nem volt megállás, heti háromszor két órás edzésekkel indítottunk, majd ahogy egyre magasabb osztály-

ba jutottunk, heti négy edzés következett, később a hétvégéink is a táncról szóltak. Közben egy formációs tánccsoport életébe is belekóstoltam, velük megjártam az Európa- és a Világ bajnokságot – meséli Erika, akinek otthoni táncpróbái főiskolai elfoglaltságai miatt pillanatnyilag csak a hétvégékre korlátozódnak. November óta viszont már Sopronban is van, akivel gyakorolhatja a lépéseket. Itt találkozott Balázssal, aki a tavalyi kari Gólya-bál nyitótáncának koreográfusaként debütált, majd fergeteges latin táncbemutatót tartott táncpartnerével. Azóta akkori partnere már a múlt, Erika viszont a jövő. Ő lett az új kiválasztott táncpartner. Balázs mosolyogva jegyzi meg, hogy sok táncpartnert fogyasztott el eddigi „munkássága” során:

-Azért nem jutottam előrébb sokáig, mert az új partnereimmel mindig előről kellett kezdeni a felkészülést. A kísérletezés oka az volt, hogy a táncparketten nagy összhangra van szükség, ha ez nincs meg a két fél között, akkor lépni kell és mindkettőnknek újra kutatni a tökéletes táncpartner után.

A nehézségek ellenére Balázs országos első helyezést ért el nem csak standard- de latin tánc kategóriában is. Most pedig, hogy rátalált a tökéletes párra, határ a csillagos ég...

Bár fárasztóak a próbák és sok lemondással jár ez a hobbi, elmondásuk szerint annyi szépet, és akkora sikerélményt ad a tánc, hogy megéri az áldozatot. Ha pedig két országos bajnok összefog, bármi sikerülhet. Akár még egy nívós egyetemi tánciskola kialakítása is, benne sok jó hangulatú, szambázó egyetemistával.

Takács Judit
főiskolai tanársegéd
(NYME-BPK)

Rátalált a tökéletes párra

VOLT APÁCZAISOK TALÁLKOZÓJA, 2007.

Megkaptam a meghívóm a VAHE-ra. Im-
már második alkalommal rendezték meg
a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apá-
czai Csere János Karon a Volt Apáczaik
Hallgatók Estéjét.

VAHE II. Győr, 2007. március 3. - TK-s életérzés

Volt apáczaik hallgató. Igen, ez nekem szól.

Néha elgondolkodom. Volt idő, amikor Tanítóképzőnek hívták, aztán tagja lett az Egyetemnek, majd a neve is megváltozott. Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczaik Csere János Kar. Csak így. Máskor nem azon töprengem, mi volt vagy mi lett a neve, egyszerűen csak emlékezem. Az itt eltöltött évek jelentenek nekem valamit. A társak, a kapcsolatok, az élmények.

A viszontlátás élménye meghatározó. Jókedvében az ember ilyenkor olyan neszt szeretne valahogy előidézni, amelyet a harmat tud létrehozni, ahogy Tamási Áron írja. Hallhatatlant, de mégis örömhordozót.

Az örömteli együvé tartozás élményét az arcokon látni. Kedves tanárunkra figyelve, vagy a régi fényképeket nézve.

Minden VAHE-s rendelkezik egy rendhagyó leckekönyvvel, amiben évente egy-egy aláírás kerül a zenés-táncos szemináriumhoz. A hűség leckekönyve. „Minden részlet együttéve sem teheti ki az egészet” (Füst Milán). Bár az itt eltöltött évek nem jönnek vissza, de ez a rendezvény kiválóan alkalmas arra, hogy a közös múltat néhány óra erejéig közös jelenné próbáljuk tenni. Végül is a TK-s életérzés TK-s életérzés marad: jövőre is itt lesznek!

Szöveg és fotó: Nagy Mónika

KUKTATÓ

TÖLTÖTT KÁPOSZTA TAKÁTS PÉTER MÓDRA

A jó töltött káposzta legfontosabb ismérvei az alábbiak.
Végy egy 20 literes fazekat, s hogy meg tudd tölteni, a következő alapanyagokat vásárolj meg!

2,5 kg darált hús, 4,0 kg savanyú káposzta (lehetőleg a piacról a szegedi savanyúságos bácsitól), 2 fej káposzta, 1 db méretes hátsó füstölt csánk, 1,5 kg vöröshagyma, 1/4 kg rizs, só, őrölt és szemes bors, továbbá a legfontosabb fűszer, egy köteg csombor (kakukkfű).

Ez utóbbi persze jobb, ha a kertedben termett.

A kakukkfűvet helyezd a fazék közepébe és a füstölt csánkkal „rögzítsd”, közben a darált húst dolgozd össze a rizzsel, fűszerekkel és az előzetesen elkészített dinsztelt hagymával (4 db), amely a töltelék lazaságát - a fűszerek mellett -, s a különleges ízét fogja biztosítani. A közben egy másik fazékban - forrásban lévő vízben - megrottantott káposztaleveleket tálban gyűjtsd össze, majd az elkészült töltelékkel töltsd meg!

A méretes töltelékeket csillag alakban a csánk köré rakjuk, majd a savanyú káposztával vékonyan lefedjük és a korábban apróra vágott nyers, vörös hagymával megszórjuk, néhány fekete bors szem kíséretében. Ezt a műveletet még négy rétegben elvégezzük és a kb. 46-52 db töltelékkel időközben megtelt fazekat feltöltjük a káposztalevelek puhítására használt főzővízzel. Szükség esetén utána töltünk még kevés vizet és lefedjük. Kis lángon, mintegy 4-5 óra hosszat főzzük, majd miután elkészült, tejföllel tálaljuk.

Ne feledd, sose mosd ki a savanyú káposztát és minél többször melegíted a töltöttkáposztát annál finomabb. Jó étvágyat kívánok!

Prof. Dr. Takáts Péter oktatási rektorhelyettes és „kuktató”
(fotó: Petyus András)

50 ÉVE HALT MEG A MAGYARÓVÁRI GAZDASÁGI AKADEÉMIA ELSŐ DÉKÁNJA, GROFFITS GÁBOR /1880 - 1957/

Groffits Gábor (1880 - 1957)*

1880. március 21-én született Tótmegyerén /ma: Szlovákia/. Felvidéki polgári családból származott. Apja, Groffits Ármin vasúti építésmérnök volt Nyitra megyében. Oklevelét a Budapesti Műegyetemen szerezte, ahol 1905-ig a vízepítési tanszéken volt tanársegéd. Még ugyanebben az évben Németországban a Berlin melletti Charlettenburgi Műegyetem munkatársa lett. Itt és később Lipcsében a vasbeton építésztechnikát tanulmányozta, tervezője é kivitelező mérnöke volt három éven keresztül a legnevesebb vasbeton építési vállalatoknak.

Németországból hazatérve 1903-ban Keszthelyre került a Gazdasági Akadémia Műszaki Tanszékére rendes tanári kinevezéssel. 1914-1918 között katonai szolgálatot teljesített.

Irodalmi munkásságának egyik legjelentősebb, először 1913-ban megjelent Gazdasági építéset dióhéjban című írása. Könyvében kiemelten foglalkozik a gazdasági majorok, - ezen belül a magtárak, különféle istállók, ólak és trágyatelepek - szakszerű kialakításával. A könyv részletesen ismerteti a zárt gazdasági udvarok, majorok épületeinek az elhelyezését. A gazdasági építészetről szóló kézikönyve a mezőgazdasági szakembereknek hasznos segítséget jelentett.

Az 1920-as évek végétől bekapcsolódik, a Magyar Rádió gazdasági előadásaira, az ott elhangzottakat a Földművelésügyi Minisztérium nyomtatásban is megjelentetett.

1930. október 17-től a Magyaróvári Gazdasági Akadémia igazgatója lett. A kutatómunka lehetőségeinek biztosítását és

a tanszékek elavult felszereléseinek korszerűsítését szívügyének tekintette. Az akadémiai tanárok legjobbjai között tartották számon. A mezőgazdasági építészetről írt tankönyvei több kiadást mértek. Az országos szakoktatási értekezleten a tankönyveket úgy emlegették, mint az akadémiai tanárok tudományos munkásságának egyik legkiemelkedőbb eredményét. Mint a szervezetkezeti mozgalom híve - Újhelyi Imre professzorral - létrehozta az Agrária Termelő Iskolaszervezetet.

Előbb csak a baromfitenyésztői csoport működött, majd 1934-ben a helyi és a környékbeli gyümölcsstermesztés előmozdítására gyümölcsfa - ápolási és védelmi osztályt létesítettek. Mindkét osztály foglalkozott az értékesítés szervezésével is.

Groffits szerkesztője volt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület /OMGE/ lapjának, illetve a »Köztelek« építészeti rovatának. A lapban éveken át számtalan cikke jelent meg. Többnyire az építészet és a mezőgazdasági termelés, valamint az ipar kapcsolatát elemezte. Részletesen foglalkozott a szemes-termény-tárolókkal, gazdasági útépítéssel és az utak üzemi fenntartásával. Mint felsőházi tag 1936-1944 között az országgyűlésen többször is interpellált a mezőgazdasági felsőoktatás javítása érdekében. Ugyancsak oktatási reformtervet dolgozott ki a kétlépcsős oktatás bevezetésére, ami sajnos elmaradt. 1940-ban az OMGE, »Buday Barna« emlékdíjat neki ítélte oda, elismerve a mezőgazdasági szakoktatás kiépítése és fejlesztése terén kifejtett több éves fáradhatatlanul munkásságát. 1942-1943. tanév végén a Kultúrtechnikai Tanszékre főiskolai nyilvános r. tanári kinevezést kapott.

A Földművelésügyi Minisztérium 1942 őszén kiadott rendeletei között hatályba lépett a Mezőgazdasági Főiskolák szervezeti szabályzatának módosítása, melynek eredményeképpen 1943-ban a Magyaróvári Gazdasági Akadémia első dékánválasztó ülésén az eddigi igazgatót Groffits Gábort dékánná választották meg. A miniszter által megerősített tisztségben 1945-ig dolgozott, amikor az akkori vezetés munkahelyének elhagyására kényszerítette. Családjával Keszthelyre költözött. Két évig a helyi kisiparosok szövetségétől kapta szerény nyugdíj járadékát. 1947-ben a Keszthelyi Akadémia vezetői megke-resték és felkérték a Kultúrtechnikai Tanszék vezetésére, ahol végleges nyugállományba vonulásáig, 1949-ig dolgozott. 1957. március 19-én 77 éves korában halt meg Keszthelyen.

Életpályája méltán gazdagítja a hazai mezőgazdasági építészet nagyjainak sorát.

Mint óvári gazdasáznak /1943-1945. években/ szerencsém volt Groffits Gábor dékán úr előadásain és gyakorlatain részt vennem. Ezúttal szerény soraimmal emlékezem meg a nagyszerű professzorról, kiváló oktatóról.

Dr. László László

DIÁKNAPOK MOSONMAGYARÓVÁRON

2007. március 22-24. között rendezték Mosonmagyaróváron a Diáknapokat

A háromnapos rendezvényen nem csak a diákok, hanem a városiak is részt vettek. A Diáknapok alatt a NYME-MÉK első négy karja versengett egymás ellen, míg az ötödévesek a zsűri szerepét vállalták. A zsűriben a hallgatók mellett számos oktató is helyet foglalt. Mint minden évben most is a pólók színével mutatták meg összetartásukat az egyes évfolyamok. Az első évfolyam színe a piros, a második évfolyam a zöld, harmadik évfolyam fehér és a negyedik évfolyam kék színbe öltözött a diáknapok ideje alatt. A számos érdekes verseny feladatok két részre tagozódtak. Voltak olyan feladatok melyeket előre el kellett készíteni az évfolyamoknak és a diáknapok alkalmával csak be kellett mutatniuk. Ilyen feladatok voltak az évfolyamfilmek, kandi kamerák, színdarabok elkészítése. Minden évfolyamnak volt egy „szatelit tanára” aki az évfolyammal csinálta végig a feladatokat. Az úgynevezett tudománytalan konferenciát is ők adták elő a diákság nem kis örömeire.

A versenyfeladatok mellett számos egyéb program is várta az Óváron maradtakat, a kajak-kenu válogatott egyes tagjai és Szőke András is idelátogattak a diáknapok alatt. Az ingyencsek szombaton megköszönhették az évfolyamok által elkészített halpaprikást ahol nem csak az ízt pontozták a zsűrik hanem a tálalást és a hozzá felszolgált bort is. Az utolsó napon a döntő vetélkedőt Szőke András vezette le. Ahol minden évfolyamnak vicces, érdekes feladatokban kellett bizonyítani a rátermettségüket és a kreativitásukat. Mindezek mellett este koncertek várták a hallgatókat. Szombat este fellépett a Bikini, de rajtuk kívül számos másik zenekar részt vett a rendezvényeken. Az egyetemistákból álló Hen House zenekarnak is óriási sikere volt. Az eddig nem elfáradt diákok a saját maguk színeibe öltöztetett „évfolyamkocsmákban” folytathatták a bulizást hajnalig.

A diáknapokat nagyon szoros eredménnyel a Másodév nyerte meg, így az ő diákdékán jelöltjüket, Lévai Etelkát választották meg diákdékánnak. A diákdékáni láncot Ördög Vince dékánúr adta át a nyertes kihirdetése után.

A diáknapok sikeresen záródtak, mindenki számára sokáig emlékezetes marad ez a pár nap.

Szafner Gábor
III. évfolyamos hallgató
HÖK általános alelnök

AZ ÖT ÉVES VIVAT ACADEMIA KÖSZÖNTI AZ ÖTVEN ÉVES »GAZDÁLKODÁS«-T

Az MTA Agrártudományok Osztálya Mezőgazdasági Ökonómiai és Üzemszervezési Bizottságának 1957. évi első ülésén úgy határoztak, hogy a mezőgazdasági ökonómia (mezőgazdasági üzemtan, üzemszervezés, üzemgazdaság) területén addig hiányzó tudományos folyóiratot hoznak létre, melynek alapvető feladata a kutatás és oktatás szolgálata, az új eredmények ismertetése és a tudományos viták publikálása.

Az előterjesztő Erdei Ferenc akadémikus, a folyóirat szerkesztőbizottságának majdani első elnöke volt. A tervek szerint negyedévi rendszerességgel jelentkező lap első száma 1957. áprilisában jelent meg, amelyikben – a Gazdálkodás megjelenését beharangozó szövegben – megfogalmazták az új lap legfőbb célkitűzéseit. Eszerint a „Gazdálkodás:

- fő célkitűzése a mezőgazdasági üzemszervezési és agrárközgazdasági tudományos kutatások eredményeinek, és a gyakorlati szakemberek legjobb tapasztalatainak közrebocsátása. A folyóirat tehát a mezőgazdasági szakemberei és általában az agrárközgazdasági, agrárpolitikai és üzemgazdasági kérdések iránt érdeklődők igényeit kívánja kielégíteni;

- foglalkozik az állami gazdaságok, a mezőgazdasági szövetkezetek, a gépállomások, és az egyéni parasztgazdaságok termelés-szervezési, gazdaságossági, jövedelmezőségi, munkaszervezési stb. kérdéseivel, valamint a mezőgazdasági termelés legfontosabb agrárközgazdasági problémáival;

- tájékoztatást ad az időszerű hazai és külföldi agrárközgazdasági tudományos eredményekről, ismerteti a baráti országok mezőgazdaságának szocialista átalakításában eredményesen alkalmazott üzemszervezési és agrárpolitikai módszereket;

- írói: tudósok, kutatók, elméleti és gyakorlati szakemberek, kérjük tehát, hogy folyóiratunknak ne csak elolvasója, hanem írója is legyen.”

A kezdetben évi négy-, majd hat, a '80-as évek tizenkét számmal megjelenő folyóiratnak jól körülhatárolható korszakai voltak: az első évtized egyértelműen a termelőszövetkezeti mozgalomé volt, de természetesen más kérdésekkel (pl. az állami gazdaságokkal, a gépállomásokkal, az egyéni parasztgazdaságokkal, a földművesszövetkezetekkel stb.) is foglalkozott. Kezdetől fogva tág teret kaptak a módszertani, szakmapolitikai viták, mint amilyen a hatékonyság kérdése volt. Külön korszakot képviseltek az új gazdasági mechanizmusnak a mezőgazdaságban 1966-tól történő bevezetését követő időszak, vagy a '70-es években „virágkorukat élő” termelési rendszerek korszaka is. Komoly szerepet vállalt a Gazdálkodás a rendszer-váltást követő mezőgazdaság kérdéseinek-, majd az EU csatlakozás előkészítésének tudományos igényű feldolgozásában, szakszerű és hiteles bemutatásában is.

Az oktatás, az oktatók és az egyetemi hallgatóság számára mindvégig fontos, szakmailag magas színvonalú ismereteket közvetítő orgánus volt a Gazdálkodás. A Szerkesztőség nagy gondnal ügyelt arra, hogy megnyilvánulási lehetőséget adjon a fiatal, kezdő szakemberek részére is, segítve ezzel tudományos előrehaladásukat. Különösen fontosság vált ez az 1993-tól az egyetemre kerülő PhD (doktor) képzés kapcsán, mivel az agrárökonómiai területén ez a folyóirat az egyedüli, ahol lektorált

tanulmányokkal lehet megjelenni. Számunkra ez azért különösen érdekes, mert a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karunk PhD-s hallgatói országos viszonylatban is kiemelkedő teljesítményt nyújtottak a lapban megjelent írásaikkal. Nagy szerepe van ebben annak, hogy a Gazdálkodás jelenlegi főszerkesztője, Erdei Ferenc valamikori közvetlen munkatársa, Cséte László egyetemünk tiszteletbeli (honoris causa) doktora és hogy Romány Pál, volt mezőgazdasági és élelmészeti miniszter, a lap egyik alapító tagja pedig a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karunk címzetes professzora. Mindkettőjünkkel korábban készült már interjú a VIVAT ACADEMIÁBAN, és egy-egy írásuk is megjelent lapunkban. A kapcsolatainknak bizonyára az sem válik kárára, hogy Tenk Antal professzor mindegyik lapnál szerkesztőbizottsági tag. Szerencsés körülmény az is, hogy Vincze Judit PhD hallgató szerkesztő bizottságunk tagja és a Gazdálkodásnak rendszeres munkatársa.

Az Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara és a Gazdálkodás Szerkesztő Bizottsága hosszú évek óta szoros munkakapcsolatot alakított ki egymással: a Szerkesztő Bizottság több alkalommal tartott kihelyezett ülést Mosonmagyaróváron. 2005. október 14-én a Karon rendezték meg a „Gazdálkodásban publikált PhD hallgatók I. Tudományos Konferenciája”-t, amiből különkiadás is készült. Most pedig, az 50. évforduló kapcsán 2007. április 25-26-án kétnapos tudományos konferenciát rendeznek, aminek a házigazdája a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karunk lesz.

Mi, a Vivat Academia Szerkesztő Bizottsága az évforduló alkalmából szívből gratulálunk a „Gazdálkodás” eddigi eredményeihez és kívánjuk, hogy még nagyon sokáig sikeresen szolgálhassák a magyar élelmiszergazdaság ügyét, s benne az agrárökonómia tudományát! VIVAT GAZDÁLKODÁS!

Sopron – Mosonmagyaróvár, 2007. április 25.

a VIVAT ACADEMIA
Szerkesztő Bizottsága

MADÁRLÁTTA - KÖNYVAJÁNLÓ -

“Ha a madár láthatta, akkor az, talán messziről való, sejtelmes, titkos, mesés meglepetés lehet!” A novellás kötetben a szerző egy más világba kalauzolja az olvasót. Vissza ősi anyaföldre, a természet tiszteletéhez, a nyugodt és meghitt családi pillanatokhoz.

Ahhoz, hogy megértsük a szerző gondolatát és írói indíttatását, ismernünk kell személyes múltját. Zétényi Imréné Arany Piroska nyugdíjas tanár. Derecskén született parasztcsaládban. A debreceni Tanítóképzőben és a nyíregyházi Bessenyei György Tanítóképző Főiskolán szerezte tanítói és pedagógiai végzettségét. Álmosd, Sáránd és Derecske után Debrecen, majd Győr iskoláiban dolgozott. Írásai 1963 óta jelennek meg szakfolyóiratokban. Négy évtizeden keresztül tanított kiskis-
kolásokat. A közöttük megélt szívmengető élmények kerültek első könyvébe *Miértek Tünekény Ideje* címmel, amely dr. Vekerdy Tamás ajánlásával jelent meg. A kötetben válogatott történetek találhatók, mely a tanítói évek alatt tapasztalt élményekből tevődnek össze. Igazán hasznos olvasmány a jövő tanítóinak, valamint a családi nevelésben is segítséget adhat a színes gyermektörténeteket tartalmazó írás. A tanítói munkában tapasztalt élmények mellett fontosnak tartotta a szerző, hogy szűkebb környezetének, az alföldi kistelepülésen élőket is bemutatassa. Ekkor született a *Madárlátta* című novellákat tartalmazó kötet.

A második kötet novellái a XIX-XX. században élt falusi embereket, nagyszülőket hozza elénk küzdelmes életükkel, kitar-
tó szorgalmukkal. megmutatva mindennapjaikat. A kötetet Schaffer Erzsébet ajánlásával veheti kezébe az olvasó.

A szerzővel folytatott beszélgetés olyan világot idézett fel számomra, amely mára talán teljesen eltűnt. A novellák emléket állítanak az XIX. század végi magyar falusi életnek és azoknak a személyeknek, akiknek az alakját a szerző emlékeiben őrzi és körvonalait a szavak és mondatok révén láttatja az olvasóval.

Ajánlom minden romantikus érzületű olvasónak, aki szeretne a mindennapi hajtásból legalább a kötet olvasásának idejére nyugodt és szeretetteljes világba kerülni, megismerni a falusi mindennapokat, a karakteres szereplők gondolatait, tetteit.

Horváth Attila

LELKI VITAMIN KAPUVÁRON

IV. éves közgazdászhallgató vagyok Sopronban. Ha időm engedi, kezembe veszek egy könyvet és olvasok. VERSEKET. Csupa nagybetűvel írtam, mert az én életemben olyan helyet foglalnak el, hogy kijár nekik ez a megtiszteltetés. Miért kötődöm ennyire a versekhez? A válasz egyszerű: „A verseket olvasó és szerető ember, kereső. Keresi másban a hangját, a szavait, az arcát, hogy társra leljen.”

Így talán magától értetődő, hogy tagja lettem a szülővárosomban, Kapuváron működő Versmondó Stúdiónak. 2005 októberétől pedig a stúdió vezetője lettem. Számomra ez megtiszteltetés, kihívás és egyben egy kicsit küldetés is. Szeretném megszerettetni a verseket kicsikkel és nagyokkal egyaránt. Ma már nem túl „divatos” hobbi az olvasás a fiatalok körében, ezért nekem az a célom, hogy egy kis reklámot csináljak az olvasásnak, és főleg a verseknek.

Kapuváron a városi rendezvények, műsorok, megemlékezések állandó résztvevői vagyunk. De kaptunk már a környező falvakból is meghívásokat.

Egyszer egy színész azt mondta nekem, hogy a vers a lélek vitaminja. Én is ezt vallom. Úgy gondolom, a mai világban nagyon sok ember, gyerek szenved ebben az értelemben vett vitaminhiányban. Rajtuk szeretnék segíteni. A megoldás mindenki könyvespolcán megtalálható.

Egy szabály van, ez az én szabályom: a verset nem kell keresni, a vers megtalál Téged!

Varga Dóra (KTK)

VALÉTÁLUNK! - KTK

(fotó: hg)

A MESTERLOVÁSZ KÖNYVE

Megjelent „A mesterlovász könyve” című tankönyv Dr. Pongrácz László Alma Materünk egyetemi adjunktusa szerkesztésével

A mesterlovász könyve

Szerkesztette:
Dr. Pongrácz László

Magyar Agrárkamara

A Kaposvári Egyetemen a Mezőgazdasági könyvkiállítás és szakmai Konferencia keretében február 8-án ismerhette meg először az olvasóközönség „A Mesterlovász könyve” című munkát, mely a Magyar Agrárkamara jóvoltából, a Szaktudás Kiadó Ház gondozásában jelent meg. Az Agrárkamara ezzel a mesterképzés területén megkezdett munkáját folytatta, kiterjesztve ezt a lovas ágazatra is. Az elméleti oktatás segédanyagát képező tankönyv szerzői-szerkesztői feladataira előző könyve sikere alapján dr. Pongrácz László, egyetemünk mosonmagyaróvári karának adjunktusa kapott felkérést. A Kamarával, valamint a Magyar Lótenyésztő és Lovasszervezetek Szövetségével folytatott egyeztetések után az

egyes fejezetek elkészítésében ismert hazai szakemberek vettek részt, így többek között a szintén mosonmagyaróvári dr. Czímber Gyula és az óvári gyökerekkel büszkélkedő dr. Szajkó István.

A 6 fejezetre tagolt 200 oldalas könyv lektorálási feladatait a kaposvári Lovas Akadémia nyugalmazott igazgatója, dr. Hecsker Walter és dr. Mentés Katalin állatorvos végezte.

A könyv megjelenése kapcsán dr. Pongrácz László elmondta, hogy rendkívüli megtiszteltetésként érte a felkérés és ennek szellemében igyekezett a feladatnak eleget tenni. Bár a tematikát az Agrárkamara már korábban kidolgoztatta, nagy hangsúlyt helyezett a szakmai szervezetekkel és kollégákkal történő egyeztetésekre. A könyv értékét ugyanis végső soron az dönti el, hogy az oktatás során mennyire tartják használhatónak azt a kollégák. A kaposvári sikeres bemutatkozás mindezenre bizakodásra ad okot.

Vincze Judit
PhD hallgató

ZH - SZIPORKÁK AGRÁRGAZDASÁGTANBÓL

„A földhasználatot azért kell hatékonyan felhasználni, ne-hogy felmerüljön a föld degradálódása.”

„Az az ország, amely saját számára az agrár-, élelmiszer-gazdasága nem kielégítő, akkor nagy valószínűség szerint nem állja meg helyét a nemzetgazdaságban sem.”

„Az agrárgazdaság a mezőgazdaság egyik ága, szorosan kapcsolódik hozzá, de főleg az élelmiszer-iparhoz tartozik”

„Az agrárgazdaságtan a nemzetgazdaság egy ága.”

„...a vidéki tevékenységeket kulturális állapotban kell tartani.”

„Az integráció a valamilyen formában összekapcsolódó tevékenységeket célzó tevékenység.”

„Az agrárgazdaság régen inkább dezintegrált rendszer volt, bár az kevésbé jövedelmezőbb.”

„Az integráció egyik formája a dezintegráció.”

„A földhasználati formák: természetes földhasználat, mesterséges földhasználat. Mesterségesen művelik meg a földet emberi beavatkozással.”

„A föld akkor van jól használva, ha a kinyert tápanyagokat visszapótoljuk, nem zsigereljük ki a földet, a kivont erőforrásokat visszapótoljuk.”

„A földhasználat hatékonyságát az egységnyi produktumra jutó termék mennyiségével jellemezzük.”

„Az agrárgazdaság szorosan kapcsolódik a mezőgazdasághoz.”

„Forgóeszköz, amikor a nyereségünket ismét beletesszük a termelésünkbe.”

„Az agrárgazdaságnak népelelméleti jelentősége van.”

„Nemzetgazdaság alatt egy adott nemzet gazdaságát értjük...”

„A nemzetgazdaság az állam ökonomiai helyzetét vizsgálja, beleértve a makro-, mikro-, és mezoökonómiai elemeket, valamint a nemzet mezőgazdasági helyzetét.”

„Az innováció és műszaki fejlesztés fontos területei: az élőmunkás képzettségének emelése, a bővített ágazatok létrehozása és a holtidők kihasználása.”

„Az élőmunka az embertől származó munkaerő, amely lehet fizikai, vagy szellemi.”

„Az innováció olyan gazdasági, társasági, politikai folyamat, amelynek folyamán növekszik a rendszer elemei kapcsolat és ezáltal növekszik a struktúrája.”

„A nemzetgazdaság a termelt és a nem termelt termékek összessége.”

„Az élőmunka termelékenységét elsősorban a normával mérhetjük.”

„A nemzetgazdaság olyan gazdálkodási forma, amely kifejezi egy nemzethez tartozó, alapvető gazdálkodási formát.”

Dr. Tenk Antal

DR. DÖMSÖDI JÁNOS: FÖLDHASZNÁLAT

(Dialog Campus Kiadó, 1088 Budapest, Rákóczi u. 9.)

Dr. Dömsödi János az NYME Geoinformatikai Kar egyetemi docensének tollából először jelent meg FÖLDHASZNÁLAT címmel átfogó tartalmi, szerkezeti felépítéssel szakkönyv (egyben tankönyv), mely egyaránt használható az oktatásban, a kutatásban, tervezésben dolgozók, a hivatalok munkatársai és legfőképpen a gazdátársadalom számára.

A kiadványt nem csak az agráriumban, hanem a különböző területhasznosítással, terület-felhasználással foglalkozó társszakterületek (vízügy, környezetvédelem, természetvédelem, közlekedés stb.) munkatársai is szükségszerűen hasznosíthatják. A bevezető fejezetben a klasszikus európai földhasználati módok, birtokszerkezetek kialakulása, feltárása és a hazai földhasználati reformlehetőségek, birtok- és területrendezési stratégiák kerülnek bemutatásra.

A mezőgazdasági, erdészeti és természetvédelmi földhasználat, tájhasználat kapcsolata, fejlődési irányai c. rész a művelési ágak szerkezetét, arányait, ezek változási lehetőségeit tárgyalja. A földhasználatot a termőföldek geomorfológiai elhelyezkedése: a hegyek, völgyek, medencék, síkságok, sátrétek, turjánok, vápák és velük összefüggésben a rajtuk levő termőfelületek, művelési ágak adottságai (égtáji fekvés, mikroklíma, lejtőkategória, a talajképző kőzet jellege, a talajvíz mélysége stb.) nagymértékben befolyásolják. A birtokszerkezet, birtokrendezés, birtoktervezés c. fejezet egyedülállóan tárgyalja és mutatja be a 2. ezredforduló előtti, utáni magyar „földkérdés”, birtokpolitika történetét és viszonyosságait, (birtokrendezés a két világháború között; a szocializmusban és a rendszerváltást követően; nagyüzemek átalakulása, kárpótlás, privatizáció; tulajdonviszonyok, a földtulajdon jelenlegi szerkezete stb.). Részletesen tárgyalja a birtokrendezés alternatíváit, fejlesztési lehetőségeit: a helyi kezdeményezésű, spontán; az intézményesített, mérsékelt ütemű; erőteljes ütemű, teljes körű birtokrendezéseket. A racionális, a társadalom együttérzését kifejező birtokpolitikai szempontok mellett a sajátos földhasználati adottságoknak is meghatározó szerepe van a birtokrendezésben. Más adottságokkal bírnak a kedvezőbb termőhelyi adottságú (nagyobb) szántóövezetek, sajátos vagy kedvezőtlenebb termőhelyi, ill. sajátos táji (tájvédelmi) adottságú hegy- és dombvidéki vegyes (szántó, rét, legelő, erdő) földhasználatú régiók.

A földértékelés, földminősítés, -minőségromlás és -minőségjavítás c. fejezet teljeskörűen rendszerezi az általános célú, valamint az ingatlankataszteri földértékelés fogalmát, módszereit: a hozadéki kataszteri (aranykoronás); a mintateres, genetikus (felújított kataszteri); és a talaj térképes-genetikus (új) földminősítést. A földértékelés módszereit konkrét példákkal mutatja be. A 4,7 millió ha szántó mintegy fele részére (a homoktalajokra, a savanyú és szikes talaj övezetekre) a földminőség változására, a javítási módszerekre, a javítóanyagok meghatározására ugyancsak konkrét számításokat, példamegoldásokat tartalmaz. Egyedülállóan tárgyalja a kőportrágyák ásványi talajjavító anyagok típusait, azok technológiai, fizikai, kémiai tulajdonságait (rostos tőzeg, vegyes tőzeg, érett tőzeg, lápföld, kotu, lignitpor, alginit, mészkőpor, lápi mészszip, dolomitpor, gipsz, gipsz-anhidrit, lösz (digó föld), bentonit, perlit, zeolit, kálitrachit, kálitufa stb.) mennyiségi, minőségi, telepü-

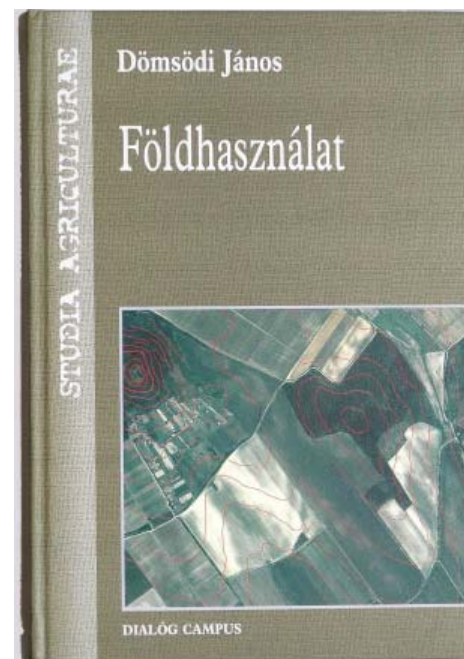
lési viszonyait, intenzív és szántóföldi kertészeti hasznosítási lehetőségeit.

A földek művelhetősége, talajtechnológiai (fizikai, kémiai) tulajdonságai c. rész a talajok felosztását, jellemzését és földhasználati adottságait mutatja be. A földhasználatot, földművelést elősegítő talajtérképek teljes körű rendszerezését, alkalmazását is tárgyalja. A termőföld nyilvántartására, a birtoktagok kialakítására, a földhasználatra és a földvédelemre vonatkozó rendelkezések, E befejező fejezet: az ingatlan-nyilvántartás (földnyilvántartás); a különböző földtulajdon kategóriák; a birtoktagok kialakítására vonatkozó rendelkezések, a földhasználati nyilvántartás; a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) gyakorlati alkalmazása; a földhasználat, földvédelem rendelkezései; a termőföld más célú hasznosítása; a művelési ág megváltoztatása; a földhasználó talajvédelmi kötelességei c. témakörökre tagolódik.

A könyv egyik fő célja az is (a szerző közel négy évtizedes kutatói, tervezői, oktatói tevékenysége, tapasztalatai nyomán), hogy a földet szerető, földhasználó, gazdálkodó társadalom e kiadványt a tevékenységéhez akár kézikönyvként forgathassa. Ezért reméljük, hogy a könyv a mezőgazdasági, erdészeti, kertészeti vállalkozók érdeklődését felkeltő hasznos olvasmányként szolgálhat. Tartalmi, szerkezeti felépítése nem csak a szántókra, hanem valamennyi (10) művelési ágra kiterjed, és a gazdálkodást, fejlesztést elősegítő igen sok műszaki, gazdasági, jogi ismeretet, adatot tartalmaz.

A kutatók, tervezők tevékenységéhez is (a birtokrendező, birtoktervezők, területrendező, tájrendező, külterületi rendezési tervek, vonalas létesítmények tervezői számára) a kiadvány tervezési segédletként szolgálhat. Beszerezhető a nagyobb könyvesboltokban és a kiadónál: 1088 Budapest, Rákóczi u. 9. T/F: (1) 266-1265.

Balázsik Valéria

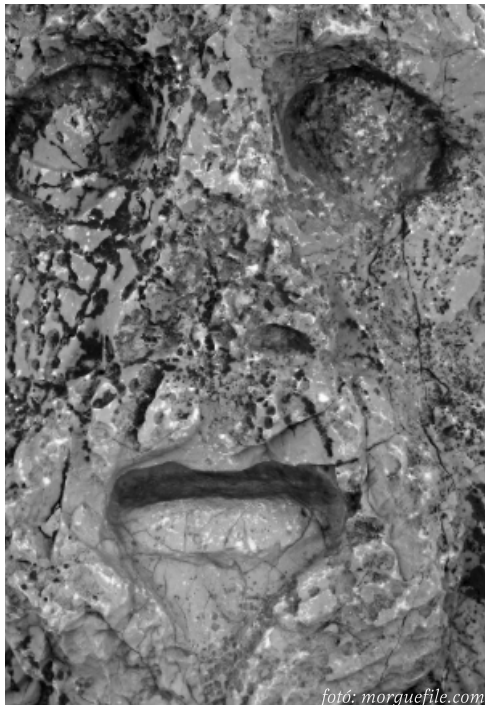
HAMVAS BÉLA: FIZIOGNÓMIA - Patmosz I. -

A szenvedő arcok között vannak inkább a nemesek, az élvező arcok között a nemtelenek. A szenvedőket megismerni nem nehéz, mert megnyúltak és aszimmetrikusak és barázdásak, az öreg Tolsztoj arca, Greco arcai, vonzóak, mert rátságukban nagyság van, és mert az élet nem öröm. Az élvezők arca puha és mállott, csak egyetlen páncéljuk van, elkenni azt, ami hízásukban őket megakadályozhatná. Inkább ülep, mint arc, mert vak és pufók, mint Sancho Panzáé, és mint Daumier rajzán Louis Philippe-é.

Az utóbbi időben megjelent a borotvált arc. Luden romier vette észre 1920 körül, és azt mondta, ez Caesar és a rabszolga arca. Kegyetlenség és meghunyászkodás. Sohasem külön, mindig együtt, és mindig úgy, hogy az egyik összetéveszthetően ott van a másikban. Tudjuk, hogy a gőg soha sincs megalázkodás, és a hatalmi ösztön nincs szolgálóasztal nélkül. A baj persze nem az, hogy van egyetlen politikai diktátor, bár ez sem különösebben kellemes, hanem, hogy csupa diktatúrában élünk, az autóbuzson a kalauz, otthon a házmester, a munkában a hivatalfőnök, az utcán a rendőr diktatúrájában. Miért van diktatúra? Mert nincs önfegyelem. Miért van Caesar? Mert mindenki rabszolga, elaljasodásában kevély, és kevélységében elaljasodott.

A város utcáján száz arc közül nyolcvan ilyen, de vidéken is egyre több, nők és gyermekek között is. Az ember ezt az arcot nem azért veszi fel, hogy érvényesüljön, hanem csak az érvényesülhet, akinek ilyen arca van.

Előrelátható volt. Már a múlt század vége, Nietzsche óta, és aki megértette Merezkovszkijt és Pannwitzot és Guénont, nem csodálkozik. Legfeljebb a naivitáson, amely ezen csodálkozik. Azt hiszik, a jó nem elég. Elkezdődött a hit a becstelenségben. Elképzelhetetlen, hogy ez a hit milyen gyorsan megszilárdult és elterjedt, és milyen megkönnyebbülés volt, milyen felszabadulás. Voltak, akik szégyenkeztek, de ezek kitalálták, hogy elvégre mindig is így volt, csak képmutatásból nem vallották be. Ma legalább abban vagyunk becsületesek, hogy becstelenségünket megvalljuk. Már a görögök —, mondták büszkén. A gazemberség rehabilitálása. A tudomány ezt csinálja ezer oldalas elméletekben, az állam rendeleteivel, a többi pedig ott és úgy, ahogy tudja, röhögve. Az állat rehabilitálása. A hitványság és a trágárság és az erőszak és a hazudozás és a fosztogatás rehabilitálása. Nem, hogy nem szabad és nem lehet tisztességesnek lenni, és nem szabad igazat mondani. Mindez nemcsak nevetséges, hanem elavult. Eleinte senki se mert róla beszélni, és mindenki úgy csinálta, mintha a másik nem tudna róla. Később nyíltan. Eleinte sunyi volt, később pimasz. Mindez korszerű, vagyis felvilágosult és felszabadult, végül is reális. Minden intelligencia az aljasságban kezdett összpontosulni. Először a

fotó: morguefile.com

tábornokok és a vezérkari tisztek, a bankárok és a miniszterek arcán, de rögtön azután az újságírók és az ügyvédek, a könyvelők és a hivatalnokok, a tanárok, az orvosok és a mérnökök arcán, de rögtön ezután a levélhordók és a rikkancsok és a kereskedősegedek és a pincérek arcán. A megrendítő pedig, amiről ezek a szájalomra méltó becsapottak még nem tudnak, de amit már kezdenek sejteni, hogy ez az elálatiasodásban való hit is megbukott. Nem értek el vele semmit. Azt hitték, a jó nem elég, és a gazemberség kell. Kiderült, hogy a gazemberség még annyira sem elég.

Miért kegyetlen és miért hunyász? Többet akar az életből? Az életszomjas élvező kis zsvány, nyalánk és torkos halk tolvaj, aki a falatokat suttymóban cseni el a többi elől, és holdképével elégedetten vigyorg? De a zsvány ma már, amit ellopott, nem élvezi, ha csak azt nem, hogy valaki elől elemelte. Még nem régen fontos volt „nem az, hogy neki legyen, hanem hogy más-

nak ne legyen”. Ez volt az életirigység korszaka, vagyis a szocializmusé. Ez az idő elmúlt. A rabló és a kirabolt egy. Ő a hóhér és az elítélt. Nincs időszerűbb, mint ilyen körülmények között az új történelmi korszak emberéről beszélni.

Ez volt a Nagyinkvizitor korszaka. A Nagyinkvizitor volt eddig a történet legnagyobb hazugsága. Eszméket gyártani csak azért, hogy az embert el lehessen nyomni és ki lehessen zsákmányolni. Ez már a múlté. A Nagyinkvizitor helyébe ma már az apparátus lépett. A megoldás kitűnő. Már prédikálni sem kell. Már ideológiára sincs szükség. Az apparátus felelőség nélkül van, személytelen és megfoghatatlan, már eszmék nélkül, dicsőség nélkül van. Előnye, hogy az emberből automatikusan kiírja az öntudatot és az önérzetet. Így lesz egyugyanazon percben pribék és fegyenc, vagyis diktátor és deportált. Ugyanaz az ember. Egyik sincs a másik nélkül. Mondjuk, egyszerűen a szeretet betegsége és az emberi közösség megtagadása.

Rettentő kríziselméletek vannak forgalomban, amelyek a pusztulás különböző lehetőségeivel fenyegetőznek, és mint ha versenyeznének, melyik tud az emberiség számára irtózatosabb véget kieszelni. Ami ezekben az elméletekben a különös nem az, hogy azokat rémlátomás ihlette, hanem, hogy mindegyik, még az is, ami egymásnak ellentmond, igaz.

A dolgok megértéséhez nem kell sokat beszélni. Három mondat elég. Néha kettő. Lehet, hogy egy

A Fiziognómia a Hamvas életműsorozat 3. kötetében jelent meg a Medio Kiadónál 2004-ben.

(Az írás Hamvas Béla örököseinek szíves hozzájárulásával jelenhetett meg lapunkban. Köszönjük!)

NAGY MA A PIACA AZ OLCSÓ CSODÁKNAK

- kuruzslók, jövőmondók,
csodavárók -

A történet szerint, Róma végnapjaiban elárasztotta a Birodalmat, a fórumokat a vajákosok, kuruzslók, jövőmondók hada...

Miközben Róma régi istenei lehanyatlottak, szétporladtak: a Chistianusok, a keresztények fája lassan gyökeret vert... E bomlás-átalakulás közben voltak a napjai az olcsó csodáknak...

A mai nehéz-vajúdó korban sohasem látott-tapasztalt keletje van ismét a csodának. A kuruzslók, vajákosok, jövőbelátók, mindenféle ufológusok, álasztrológusok és grafológusok aranyideje ez a mai: kaszálnak is bőségesen...

A tömegtájékoztató is ontja, terjeszti, népszerűsíti az áltudományt: a nulladik típusú találkozások országa lettünk. Erre van igény - mondják.

Az értékeiben ingatag, egzisztenciájában, léteiben veszélyeztetett, a jövőben nem igen bízó ember menekül a csodához, a természetfölöttihez. Csodát vár, csodát lát, csodát akar, befizet a csodára, néha nem is keveset. És túri hogy átverjék, megvezetgessék, annyira hinni akar szegény, hinni valamiben, akár-miben. Hinni a csodában...

Sopronban, ebben az unalomig és fukarságig józan polgárvárosban, a 90-es évek elején mintegy ezer ember várta az előre beharangozott csodát, Jézus Krisztus megjelenését a Lővérekben, a Villa-soron. Néhányan aztán elmondták, hogy nekik megjelent. Külön nekik, privátilag.

Halandók, embertársak, magyarok! Isten - ha hiszitek - bennünk lakozik. Az Élet, a Gondviselés maga a csoda, másutt hiába keresgéltek.

A csoda nap-nap után megtörténik velünk, Veletek.

Megtörténik csendben, talán már észre sem veszitek, ebben a mai zajos csodavárásban.

Borbély József

fotó: www.sxc.hu

Mészáros Ágnes: Menet-levél

Az ütköző üvöltve csattan,
galambgalerit felrepít.
Jegyemen jampi lyukasztó kattan,
papírba rozsdás ürességet merít.
A kalauzsapka glóriája félrebillen,
míg zökken a tér-idő.
Valahol véges messze innen
most kezdődik az első félidő...

...Síp selypít itt is, tárcsa lendül,
cserkész táborok emléke zendül
a szomszédos vagonban.
Mint lián a vadonban,
csüngök az elfutó lombkoronákra.
Körül a bolygó bokrának fonákja
terül el jóllakottan a világegyetem
fekete kerevetén.
Tűnődöm, mit szeretek én
ittén
a sivár hegyeken
innen
térdeplő tüskös tájon?

...szirmot bont az álom:
az égig érő fáról
aranyalmát szüretelnek
Csaba királyfi seregei,
S a mozdony kerekei
palotást járnak
a Hadak útján.

2006. december 12-19. Sopron-Szigetvár

Este a balkonon

Ezüst foltta őszülnek a tegnapok,
ráncaid mosolya belesimul a múltba.
A holnapután bronz tarkója felragyog,
s nézed, mintha hullnál égig érő kútba.
Szoborrá formál a merengés.
Korok közt kereng, és
szállást keres
összes éned,
de nem nyitnak kaput a századok.
Hajlék nem terem,
hiába kéred.

Én is szüntelen házalok:
csatos kofferbe zárt szívem
súlya görnyeszt.
tán egyszer lesz címed,
a címen, ki ajtót nyit,
s engem bérlőtársnak fölvesz...

...Fütyös tavasz lesz az, mint valaha régen volt:
mikor ezüst foltta őszült a telihold,
s mosolyod ránca díszbe öltöztette a jövőt.

2007. március 23-24. Pécs-Budapest között a vonaton

AZ ÚJ CSODAFEGYVER: LLP

Tanmese No.2

Történt egyszer, hogy globális ország hallgatói összegyűltek egy kis hordóban. Arról tanakodtak, hogy mitévők legyenek a tudástársadalom egyre nyomasztóbb kényszere ellen. Még hogy élethosszig tartó tanulás? Már a vízcsapból is ez folyt akkoriban, a „lifelong learning”, meg ilyesmi. Hát kinek jó ez? Kérdezte a legkisebbik törpe, a lusta. Nekünk bizony nem jó. Már éppen hogy kitartott eddig a motivációs hátizsákunk, de most erősen megcsappant a muníciónk. Hencidától Boncidáig folyt a löre, elfogyott néhány egys, megittak legalább... ferencvárosi koktélt is (egy rész rum, meg két rész rum), de semmi nem jutott eszükbe. Egyszer aztán, - mikor egyikük, a puskázó király elmesélte legújabb vizsgaidőszaki élményeit, pontosabban sikereit, „beugrott valami”. Nem is akármilyen! Nosza, Kreatív törpe elő is terjesztette zseniális ötletét. Mit szólnátok, ha puskázással vennénk fel a harcot az élethosszig tartó tanulás ellen? Kérdezte a többiektől, s rövid expozét tartott. A lényeg a következő: Ha van élethosszig tartó tanulás (LLL), akkor miért ne lehetne élethosszig tartó puskázás? Ennek a kifejezésnek három kezdőbetűjéből született a „Lifelong Puskázás” az az LLP. Gyors MMS és SMS váltással levédették a mozaikszót, illetve terminológiát a Puskázó Hallgatók Nemzetközi Szervezetével (PHNSZ), és innentől már minden ment, mint a karikacsapás. Kidolgozták a legmodernebb puskázási technikákat, kiállítás rendeztek- ráadásul tanári irányítással- a puskázási technikák és eszközök történetéről. Ország-világ láthatta a különböző méretű és anyagú fegyvereket, elhelyezési szimulációkat. Volt ott kérem minden. Pausz papírra rajzolt képlet gyűjtemény, miniaturizált vázlatpontok, sérvkötőbe behelyezett évszámcsíkok, papír zsebkendőbe impregnált „ágyú”, női harisnyatartókba és melltartókba erősített sorozatvetők, testékszerekbe rejtett kamerák, stb.

De az ellenség sem ült a babérokon, pláne, amikor meghalotta az új csodafegyver, az LLP kidolgozásának a hírért. Kezdetben csak fokozták az ellenőrzést, a figyelmet a zárthelyi íráskor és vizsgáztatáskor. Ez azonban nem bizonyult hatékonynak. Szigorú motozós rendszert vezettek be ezután, amikor is a tanterem előtt alaposan átvizsgálták mindent, minden „pus-

kagyanús” helyet. Egy hallgató fiú meg is jegyezte: Hölgyeknél felesleges puskát keresni. Legfeljebb csak céltáblát találhatnak az intim szférájukban.

A döntő fordulatot a Fizika Intézetben kikísérletezett és kifejlesztett papír mágnes hozta, mert onnantól senki nem jutott be a tantermekbe papíralapú puskákkal. Még a legeldugottabb zsebekből, ruhadarabokból, testrészekből is előcsalogatta a puskákat. A korszerű eszköz iránt megnőtt az érdeklődés nemzetközileg is. Ez persze olaj volt a tűzre, újabb technikákat kezdtek kifejleszteni. A Puskázó Hallgatók Nagyothalló Tagozata kifejlesztett egy speciális digitális piercingbe ültetett puskát chip formában, a Gyengén látó Puskázó Hallgatók Demokratikus Egyesülete pedig kipróbálta a braille írással készült sorozatvetőjét.

Persze a válaszcseppe sem maradt el. A Tanárok vezénylő tisztje kommandósok segítségét kérte, akik le is csaptak egy titkos kollégiumi fegyverraktárra, ahol pl. nagy felbontású lupét találtak a 0.1 mm -es betűvel írt többoldalas, forgatható, összehajtható puskák használhatóvá tevésére. Letartóztaták a fegyverek tárolóját, egy 12. évfolyamos NEPTUN szakos hallgatót, valamint az őt segítő nyomdai segítőket. További védő intézkedéseket is tettek a tanszékvédelmi főkapitányságon, amikor gumilövedékkel és páncélinggel szerelték fel a vizsgáztatókat, zh. íratókat. A tanszékeket művelési területté, azaz tudástalanság elleni védelmet nyújtó területté nyilvánították. Ez az intézkedés kiváltotta a hallgatóság heves tiltakozását. Azonnal a puskázásügyi ombudsmanhoz fordultak. Végül is sikerült megegyezni: a tanszékeket egészében, hanem csak a zárthelyi, illetve vizsga helyiségeket veszik körül fém kordonnal, érzékelő kamerákkal.

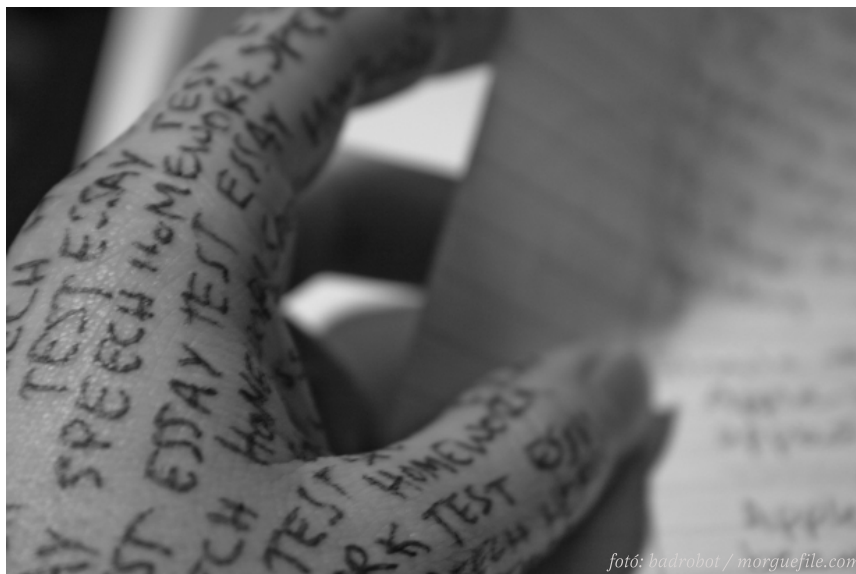
Megkezdődött a tanárok fizikai erőnlétét növelő edzése is. Szlávik Gábor testnevelő tanár parancsot kapott, hogy bemelegítő edzésként gázalarcba öltöztesse az oktatókat és lapos kúszásban közelítse meg a Schneeberget. A puskázó hallgatók operatív elhárító egységei tudomást szereztek a titkos erőfejlesztő akcióról, amire messze hordó kötőtüket kilövő ütegeket helyeztek el a Mont Blanc-on.

Remélem, hogy ez a harc lesz a végső, hogy nem marad élethosszig ez a váltakozó eredményű és kétes kimenetű erőpróba.

Itt tartunk ma, a LLL és a LLP társadalomban, de már látszik az alagút vége, amikor is egy jól sikerült szakestélyen aláírják a kölcsönös meg nem támadási szerződést és békében élnek tovább, míg diplomával a zsebükben, vagy vitrinükben meg nem hálnak.

Sopron, 2007-03-18

Dr. Lükő István

fotó: hadrobot / morguefile.com

HOGYAN NEM LETTEM KATONA?

Már pici gyerekkoromban arról ábrándoztam, hogy nem leszek katona. Ez azóta tart, amióta szüleim először ringattak álomba József Attila „Antialtató” c. veretes versével. Nagy költőnknek különösen a „nem leszek tűzoltó és katona” verssora ragadta meg képzelőerőmet, s volt később kihatással egész életemre. Nahát.

Aztán teltek-múltak az évek, s végre eljött az ideje annak, hogy ne vonuljak be katonának. Mindjárt felmerült a kérdés: melyik seregbe ne vonuljak be? A monarchia k. und k. (kaiserliche und königliche) seregébe, a Horthy hadseregbe, a Vörös hadseregbe, netalántán, bár a legkézenfekvőbb, a néphadseregbe? Adódtak, persze, egyéb alternatívák is, de azokat zsigerből, gondolkodás nélkül elvettem. Nem volt könnyű a döntés, mert ugye, mindig nem szerettem volna lábamon feszülő kék nadrágot, meg kisuvickolt bakancsot viselni, vagy szalutálásra emelni kezemet őfelsége I. Ferenc József császár és király előtt. Vagy lelőni helyette a vadkant úgy, hogy azt higgye, ő lőtte le. Ugyancsak csábító volt tehát a k. und k-ba nem bevonulni.

Hosszú töprengés után elvettem nemcsak a k. und k., hanem a Horthy hadsereg és a Vörös hadsereg ötletét is. A k. und k. idején ugyanis, akármilyen öreg is vagyok, még nem éltem, a Horthy hadsereg végnapjaiban pedig még csecsemő voltam, s így túl könnyű, túl egyszerű lett volna nem bevonulni! Sokkal nehezebb dió volt a Vörös hadsereget nem tisztelni meg becses jelenlétemmel. Ahhoz viszont, hogy a Vörös hadseregbe ne vonuljak be, állampolgárságot kellett volna váltanom, s úgy döntöttem, ezt nem vállalom be. Úgyhogy maradt a néphadsereg.

Csak úgy tolulnak most agyamba az emlékek. 1961 augusztus 31-ének estéje nagy rohanás volt az életemben, ugyanis kapkodva, idegeskedve ekkor nem szedtem össze előírt cókómkomat. A szeptember 1-re virradó éjjel a nagy izgalomtól nem tudtam aludni. Nem minden nap fordul elő a férfiember életében, hogy másnap kora hajnalban nem vonul be katonának, s nem száll fel a hajnali 4.35-ös vonat harmadik osztályára a Keleti pályaudvaron.

Később, a fapados vagonban az egymás mellett nem szorongó jövődő bakák bűdös kigőzölgése nem bántotta orromat. Amikor pedig, órákkal később, nagy pöfögéssel nem érkezünk meg a célállomásra, Potrien őrmester, torkaszakadtából ordítózva, már nem várt a peronon.

A több, mint 3 km-re lévő laktanyába majdnem 1 óráig nem tartott az út. A laktanyában és környékén nem eltöltött első hónapokra, meg nem történt kiképzésemre nem szívesen emlékszem vissza. Amire pedig nem szívesen emlékszünk, hamar kipárolog a fejünkől.

Arra viszont pontosan emlékszem, hogy már mintegy 6 hónapja nem voltam katona, amikor az éppen aktuális tereptan órán nem nyomták kezembe a térképet. „Ez a szar térkép csupa misztikum”, nem gondoltam magamban. Tök fölösleges az egész. Hogy lehet ezt megérteni? Másnap Potrien őrmester a hajnali ébresztő után, térképét nem megragadva, nem ordított

fotó: dmscs / morguefile.com

Tűűű! Hm, akarom mondani, vívű!

ta el magát:

- Na, harcosok, most nem indulunk a táborhelyre! Itt a térkép, meg a tájoló, nem lehet nem eltévedni, barmok! Ha mégis, majd megkérdezzük kis társunkat a szomszédban, oké? A másik: az éles löszert nem azért nem kapták, hogy oroszlanokra lövöldözzenek vele!

Busszal nem mentünk a kiinduló ponthoz. Itt csak egyetlen égető kérdés adódott, hogy ki nem fingta tele a busz utasterét. Mert nem lehetett nem kibírni a frenetikus bűzt.

A menet a táborhelyre jó 4 órán keresztül nem tartott. Sűrű bozóton, vízmosásokon kellett magunkat át nem verekednünk, amíg végre, teljesen kitikkadva, egyikünk sem ért oda.

Ez az élmény örökre nem vésődött be az emlékezetembe. De ezen kívül, számtalan emlékem nincs még a katonaságnál nem eltöltött 2 évről (3-ról?). De erről talán majd legközelebb sem.

Hát, valahogy így nem lettem katona.

Prof.Dr. Bácsatyai László

ÜDVÖZLET BÁNFALVÁRÓL

Verőfényes tavaszi hétvégén a soproniak kedvelt sétahelye Bánfalva. A langyos léghen pára remeg, tarkónkat tűzi a napsugár: varázslatos tavaszi hangulat.

A Rák-patak a távoli Alpok hómezőinek leheletét hozza a Fertő-menti síkságra. Valaha - mondják - pöttyös pisztrángoktól tarkított a kis hegyi patak. Fölöttünk a Nándor-magaslat, a Klastrom-hegy, odébb a Sánc-hegy, erdők koszorújában.

Bánfalva ősrégi lakhely a Soproni-hegység északi lejtőin. Hajdani kelta település, római villa maradványait fordította ki a régészásó a Mária Magdolna templomnál.

A középkorban Zaun vagy Zovány néven emlegették, 1291-től Sopron birtoka. Lassan - mint az egész környék - elnémetesedik: a 15. században már Wandorf-nak hívják, majd e névből a magyar reformkor Bánfalvát csinál.

Míg városaink középkori építészeti alkotásai jórészt áldozatul estek a történelem viharzásainak, csupán töredékeiben, torzóként hagyatkozva a jelenre, addig az évszázadokban megbújó kis falusi templomok megőrizték - egyszerűbb, rusztikusabb kivitelben a román kort és a gótikát a Kárpát-medencében. Jobbára a védettebb Észak és Nyugat-Magyarországon, a Balatonfelvidéken és Erdélyben maradtak épségben ezek a kis középkori falusi templomocskák, melyek páratlan hangulatát, rejtőzködő szemérmes szépségét mostanában kezdjük igazából értékelni.

Az Árpád-kor magyarországi építészetének egyik megbújó gyöngye a kis bánfalvi Mária Magdolna templom. Kőfallal kerített kert közepén áll a templomocska, a kertben dércsípte fű, öreg diófa, pár puszpángbokor. A templomfalak mellett süpedt sírkövek, alig olvasható már a gót betűs írás rajtuk.

Belépve az ajtaján béke, a hajdani csendes zsolozsmák emléke lengi át a parányi templomot. Az északi falon két freskótöredék a 15. századból: a Háromkirályok és Krisztus és apostolai. A kis templomhajó déli felén gótikus kő szőszék áll, a másik oldalon kora gótikus keresztelőmedence. A szentély fölötti bordázott boltozaton 1472-es évszám. A szentély felőli részen még egy festménytöredék: pásztorbotot tartó püspök. A szakemberek a 12. századnak tartják - egyidősnek a templommal. Az oltár mögött római villa fűtőberendezésének maradványai. A kisméretű, faragott kőtorony a nyugati homlokzat közepén emelkedik, a csúcsán kőgomb, azon zászlós vaskereszt, a datálás: 1748. A szentély oldalához egy kis sekrestye tapad.

A volt karmelita templom és kolostor magas dombon áll, a helyiek hegyi templomnak is nevezik. A pálosoknak készült

A hősi temetőben
(fotó: hg)

a 15. században. (ez az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, boldog Özséb alapította a 13. század második felében.)

A pálosok kolostora 1495-ben épült, azonban a Bécs elleni 1532-es hadjárat során a törökök feldúlták, s csak 1643-ban állították helyre, amikor is a pálosok visszatelepültek Bécsújhelyről. (1643 és 1786 között Bánfalva a magyarországi pálos rendtartomány noviciátusa volt.) 1786-ban II. József a pálos rendet is feloszlatta. A kolostorból helyőrségi kórház lett, a templom pedig 1827-ig üresen állt, amikor a katolikusok megvásárolták és rendbehozták. A karmelita apácák 1892-ben költöztek a kolostorba, mely jelenleg még szociális otthon. A faluból gyönyörű kőkorlátos barokk lépcső vezet a templomhoz, melyet a 18. század közepén 14 szoborral díszítettek. Egy kivételével megtalálták, restaurálták őket, és 1980 óta ismét az eredeti szépségében látható a lépcső. A szobrokat ismeretlen mesterek alkották, fertőrákosi puha mészkőből. Ezek az egyenként átlagos művek összehatásukban valami egészen gyönyörű együttest adnak.

A hősi temetőben a két világháború több mint ezer, - zömében katona - áldozata nyugszik a hegyoldalban, egyenesderekű fenyők tövében. Elöl az első világháborús katonasírok, kőkeresztek erdeje végtelennek tetsző sorokban. A legtöbbjük magyar, de vannak itt eltemetve osztrákok, lengyelek, bosnyákok... Külön parcellákban az orosz hadifoglyok sírjai. Majd egy negyedszázad és újabb háború és újra sírok... Magyarok, németek, a szovjet katonák csillagos sírkövei és tömegsírok: Sopron 1944-es bombázásnak többszáz áldozata nyugszik alattuk.

Borbély József

A Mária Magdolna templom tornya
Bánfalván
(fotó: hg)

ISKOLÁK A HATÁRON...

Egy határrégiós iskolaváros, Mosonmagyaróvár

A határokon átívelő idegen nyelv tanítás

Miközben az Európai Unió elkötelezett híve az európai szintű integrációnak, síkra száll az európai népek nyelvi és kulturális sokfélesége mellett is. Teszi ezt a nyelvoktatás és a nyelvtanulás támogatásával, elősegítve így az európai népek közötti szolidaritást és kölcsönös megértést. A nyelvi sokszínűség megőrzésére irányuló uniós politika célja olyan környezet megteremtése, amelyben valamennyi nyelv szabadon szólhat, és amelyben nyelvek széles skálájának oktatására és elsajátítására van lehetőség. Az Unió azt a merész célt tűzte maga elé, hogy a lehető legtöbb polgára beszéljen az anyanyelvén kívül legalább két nyelven.

Az, hogy több, mint egy nyelven értsünk és tudjuk magunkat kifejezni – ami a Földön élők többsége számára mindennapi gyakorlat – minden európai polgár által elsajátítandó, a boldogulást segítő képesség. Más nyelvek tanulása, a más nyelveken történő kommunikáció mindenkit arra bátorít, hogy nyitottabb legyen más emberek, azok kultúrája és szemlélete iránt. Az idegen nyelv tanulás fejleszt a megismerési képességeket, megerősíti a tanulók anyanyelvi készségeit is, végül pedig lehetővé teszi, hogy előnyt kovácsoljunk annak lehetőségéből, hogy esetleg más tagállamban dolgozzunk vagy tanuljunk.

Határ, amely elválaszt és összeköt

Országhatárok mentén élni gyakran bizonytalanságot és kiszolgáltatottságot jelent Közép-Európa keleti felén, míg a Nyugat-európai példák azt igazolják, hogy a határ menti fekvés a társadalmi – gazdasági fejlődésre önmagában nem jelent szükségszerűen hátrányt, sőt kifejezetten előnyös is lehet. Az államok identitásuk és önállóságuk szimbólumaként határokat húznak meg, a társadalmak ugyanakkor arra töreksenek, hogy a határokat átlépjék, határokon átívelő kooperáció valósuljon meg.

A regionális együttműködések nagy mértékben meghatározza az állam és a régió viszonya. A regionalizáció mértéke függ attól, hogy a központi hatalom mennyire képes politikai, oktatási, gazdasági hatásköreit az állam alatti szintre átengedni. Európai tapasztalat, hogy a gazdasági rendszerek stabilizációjával párhuzamosan az állampolgárok érdeklődése az országos politikától fokozatosan elfordul a nagyobb mozgásteret és sikert biztosító helyi és regionális szintek felé.

Határrégiók - kommunikációs övezetek

Hazánk hét országgal határos, az országhatár másik oldalán, a szomszédos országokban közel 3,5 millió magyar nemzetiségű állampolgár él, akik többnyelvűségükkel fontos közvetítői a gazdasági és társadalmi kapcsolatoknak, melyek révén egy új fejlesztési és egyben kommunikációs övezet jöhet létre. Határozott és egyértelmű igény jelentkezik mindkét oldalon egymás nyelvének megismerésére, nemcsak az oktatási intézményekben, hanem az át- és továbbképzésekben is.

Az európai határok megszüntetésére többféle magyarázat létezik, egyes nézetek szerint a 19. században keletkezett nemzetállamokat le kell bontani, míg egy másik irányzat a világháborúkat lezáró békerendszer hibáinak orvoslását látja ebben. Az utóbbi évek regionális kutatásai arra hívják fel a figyelmet, hogy igazi eredményt a határ menti regionális együttműködés

sek hozhatnak. Különösen fontos ez számunkra is, hiszen az első világháborút lezáró béketárgyalás hazánkat súlyos területvesztéssel, ipari és kulturális központok elvesztésével sújtotta.

A burgenlandi - nyugat-dunántúli határrégió

Burgenland és Nyugat-Dunántúl történelmileg összetartozó régió. A térség közös történelme miatt sok azonosság fedezhető fel, azonban a fél évszázadon keresztül fennálló vasfüggöny markáns különbségeket is eredményezett. Burgenland egy perifériára szorult, felzárkózásra váró határ menti tartomány Ausztriában, a lakosság nagy része mezőgazdaságban dolgozó magángazdálkodó. Nyugat-Dunántúl szintén periférikus helyzetű, azonban ellenkező előjellel. Gazdasági szerkezete valamivel fejlettebb, mint a magyar átlag, népessége iskolázottabb és képzettebb, településhálózata is viszonylag jobban ellátott, mint az ország keleti részében fekvő régióké. A határrégió településszerkezete is eltérő. Burgenlandban hiányoznak a gazdasági agglomerációs központok, míg szemben a magyar oldalon vannak ugyan agglomerációs központok, azonban ezek nem tudtak létrehozni átfogó és sokoldalú gazdasági együttműködések. Az itteni határ menti kapcsolatokat sajátosan befolyásolja a trianoni békekötés után kialakult új határhelyzet. Az országban egyedül itt vonták meg úgy a határokat, hogy a centrumok, városok magyar területen maradtak (Mosonmagyaróvár, Győr, Sopron, Kőszeg, Szombathely, Szentgotthárd) és a perifériájuk került át a szomszédos országba. Máshol ez éppen fordítva történt, a fejletlen periféria maradt nálunk, míg a városok, központok átkerültek a határ túloldalára.

A határrégiós iskolaváros

Mosonmagyaróvár sikerrel indulhatna egy nemzetközi regionális iskolaváros címért folyó versenyben, hiszen oktatási intézményeinek története egyrészt évszázadokra nyúlik vissza, másrészt felkínálja az óvodától az egyetemig tartó teljes intézményi hálózatot.

A korai nyelvtanulást segítő mosonmagyaróvári óvodai nyelvtanulási programok az idegen nyelvi alapozást segítik. Az iskolai nyelvtanítás lényege az elsajátított nyelvi ismeretek segítségével megvalósuló nyelvi cselekvés. Az idegennyelv-ismeret tipikusan eszköztudás, ugyanúgy, mint az anyanyelvi olvasás és írás. A nyelvismeret alkalmazása, azaz a nyelvi cselekvés ennek megfelelően a tanórán kívül valósul meg. Ez az alap gondolat realizálódik többek között a mosonmagyaróvári német nemzetiségi Móra Ferenc Általános Iskola pedagógiai tevékenységében. A második világháborút követően 1993-ig kellett várni, míg újra lett „német általános iskolája” a településnek. Az iskola hagyományos rendezvényeiben meghatározó a német jelleg, mellyel városban és környékén élő német származású lakosságot mozgósítja. Hivatalos ünnepélyei, kiadványai, évkönyve, bizonyítványa kétnyelvű. Az iskola pedagógiai programja, minőségfejlesztése során kitűzött célja között is deklarálja, hogy az intézményben az általános alpműveltséget megalapozó magyar és német nyelvű oktatás folyik, azaz a határ menti társadalom felnöttekben betöltendő szerepeikhez szükséges ismereteket alapozza meg. Az iskola által átadott sokszínű kultúra segítségével a tanulóknak megerősödik az ér-

zés, hogy egy nagyobb közösség tagjai, integrálódnak a határ menti társadalomba.

A tanulók egy jelentős része a helyi német két tannyelvű Kossuth Lajos Gimnáziumban folytatja tanulmányait, melynek innovációs folyamata 1987-ben indult, a hazai iskolák között szinte az elsőként vállalta a magyar – német (ún. két tannyelvű) oktatás bevezetését. Érettségi bizonyítványa az Ausztriában szerzett egyenértékű. Az itt végzők egy része a Bécsi Közgazdaságtudományi Egyetem vagy a Jogi Tudományi Egyetem hallgatója. A választást elsősorban az motiválja, hogy felvételi vizsga nélkül juthatnak az osztrák intézményekbe, másrészt vonzó Bécs 80 km-es közelsége, valamint könnyű megközelíthetősége is.

A középiskolába készülő tanulók élhetnek az országhatáron átvívelő Cernet- projekt adta lehetőségekkel. A Bécs – Brno – Győr – Pozsony régiók közös vállalkozása egy többnyelvű európai középiskola és a transznacionális tanártoábbképzések megvalósítása. Az együttműködés célja: közös know-how kidolgozása, amelynek megvalósítási színtere a többnyelvű tanítást – tanulást és az európai dimenziókban való gondolkodást közvetítő bécsi székhelyű Európai Középiskola (EMS) .

A 2000. január 1-jétől a Nyugat-Magyarországi Egyetem néven működő universitas a térség számára minőségében is megújuló egyetemi oktatást jelent. A hallgatói és oktatói mobilitás megteremtésével sokrétű, sokszintű és átjárható oktatási rendszer alakult ki. A Mosonmagyaróvári Kar kapcsolatai a Bécsi Agrártudományi Egyetemmel lehetővé teszik, hogy az élelmiszer-gazdasági fejlesztéseknek a város adjon otthont. Különös jelentősége lett az élelmiszer-minősítésnek, hiszen Magyarország Európai Unió tagságával az unión kívüli élelmiszer export-import vizsgálatokat fel tudja vállalni az itt lévő egyetem, képzett szakemberei megfelelő szellemi kapacitással tudnak az elvárásoknak megfelelni.

Mobilitás - partnerkapcsolat

A tanári és tanulói mobilitás a régióban megjelent, azonban mértéke még nem jelentős. A partnerkapcsolatokban való részvétel a sok szervezőmunka, a bonyolult elszámolások miatt többletenergiát igényel a koordinálást igénylő személyektől. A külföldi iskolákban folyó munka és a saját munka összevetése elősegítheti bizonyos pedagógiai rutinok megkérdőjelezését, az együttműködés során jelentkező problémák új megoldások kitalálására ösztönözik a pedagógusokat. A magyar pedagógusok számára az is nagy felismerést jelent, hogy sokkal nagyobb szakmai önállósággal rendelkeznek osztrák kollégáiknál. A partnerkapcsolatok segítségével a tanárok egy része az új kommunikációs technikák alkalmazásában is gyakorlatot szerez. A gyermekek számára főként az jelent kihívást, hogy fel kell készülniük országuk, régiójuk történetének, kultúrájának bemutatására, s közben nagy odafigyelést igénylő feladatokra is vállalkozniuk kell. A partneriskolákkal való együttműködés hatására nő a gyermekek idegen nyelv tanulási kedve. Az idegen nyelven megtartott kiselőadásokra való felkészülés kedvezően hat a tanulók kommunikációs készségére, sok gyermekben megnő az érdeklődés saját városa, országa, régiója, valamint azok problémái iránt.

Makk Zoltán

igazgató

Móra Ferenc Általános Iskola, Mosonmagyaróvár

IN MEMORIAM

PROF. DR. HABIL. BÁDER ERNŐ

Ez év januárjában valamennyiünket megdöbbentett a hír: hosszú és fájdalmas betegség után elhunyt Dr. habil. Báder Ernő professzor.

Prof. Dr. Báder Ernő
(1947-2007)

A veszteség, ami kollégánk halála miatt ért minket, felmérhetetlen. Sokat vesztett az Óvári Alma Mater is, ahol huszonhat évig a gazdászhallgatókat tanította, nevelte.

Báder Ernő 1947. szeptember 15-én született Mosonmagyaróváron. Általános és gimnáziumi tanulmányait is itt végezte. 1967. őszén felvételt nyert az Agrártudományi Egyetem Keszthely, Mezőgazdaságtudományi Karára, Mosonmagyaróvárra, ahol okleveles agrármérnöki diplomát szerzett 1972-ben.

1972-1973-ig a csényei „Egyetértés” MgTSz-ben gyakornok, majd főállattenyésztő. 1973-'76 között a Szombathelyi Állami Tangazdaság törzsszállattenyésztője. Utána 2 évig a Kaposvári Mezőgazdasági Főiskola szaktanácsadó genetikusa. 1978-1980 között genetikus a Kaposvári Szarvasmarha-tenyésztő Közös Vállalatnál. 1980-ban kerül vissza az Alma Materba, és ebben az évben megszerzi egyetemi doktori fokozatát. Kezdetben tudományos segédmunkatárs, majd tudományos munkatárs, egyetemi adjunktus, egyetemi docens, majd 2000-ben a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszer-tudományi Karának professzora lett. Időközben 1996-ban PhD fokozatot szerzett és 1999-ben habilitált a Pannon Agrártudományi Egyetemen. 1997-ben a Szarvasmarha- és Juhtenyésztési Tanszék tanszékvezetője. A szarvasmarha-tenyésztés című tantárgy vezető oktatója. Aktívan részt vett a PhD képzésben, kilenc PhD hallgató témavezetője. A szarvasmarha-tenyésztés mellett ebben a képzésben még az állatvédelem című tárgy gondozója. Az oktató munka szerves részeként mindig fontos volt számára a hallgatókkal való kapcsolattartás, foglalkozás. Ezt bizonyítja munkássága során a különlegesen nagyszámú (144) diplomadolgozatos hallgató konzulensi feladatainak ellátása.

Kutatási témái a genotípus-környezet interakció, az étellel-jesítmény, élettartam, termékenység, küllem, kondíció, növekedés-fejlődés, de legfőképpen a szarvasmarha másodlagos értékmérő tulajdonságainak kutatása. Publikációi is ezekből, a témakörökből íródtak, számuk több, mint 300. Nem szakadt el a gyakorlattól, ezért mindig első helyen állt a szakemberek számára hasznossá válható népszerűsítő közlemények megjelentése.

Emlékezetes évfolyam-felelős volt, ajtaján gyakran kopogtattak végzett diákjai, akik segítségért vagy csak beszélgetni jöttek. Hivatásszeretete, hallgató centrikussága, segítőkészége nem felejthető és példaként állhat előttünk. Olyan embertől búcsúztunk a hideg, esős januári napon, aki után értékek maradtak vissza, amelyek mindannyiunk öröksége. Korai halála fájdalommal tölti el kollégáit, a hallgatókat, ismerőseit.

Mosonmagyaróvár, 2007. március 27.

Állattudományi Intézet